

Karawanken Bote

Verlag und Schriftleitung: Klagenfurt, Bismarckring 13, Postfach 115 / Bezugspreis (im voraus zahlbar) monatlich RM 1.— frei Haus (einschließlich RM 0.20 Zustellgebühr)
Abbestellungen der Zeitung für den nachfolgenden Monat werden nur schriftlich und nur bis 25. des laufenden Monats angenommen

Nr. 69.

Krainburg, den 1. September 1943.

3. Jahrgang.

Veliki prodorni poskusi izjalovljeni

Uspehi bojnih letal na Sredozemskem morju - Bojna ladja in križarka hudo poškodovani

Oberkommando der Wehrmacht je dne 30. avgusta objavilo:

V težkih bitkah, ki trajajo na Vzhodu skoro brez prestanka od 5. julija, se Sovjetom kljub njihovi veliki številčni premoči glede ljudi in materiala nikjer ni posrečilo, da bi predrli ali razvili nemško fronto. Četudi je sovražnik, ne oziraje se na svoje težke zgube, vrgel v boj vedno nove skupine tam, kjer je dosegel vdore, nam je vendar znova uspelo, z zagrizeno obrambo in nasprotnimi napadi naše brezprimerno bojujoče se pehote, ki so jo izborna podpirale druge vrste orožja, držati ali zopet zavzeti linije. Kjer so se izvršila izogibanja, se je to zgodilo v polnem redu po razrušenju vseh za sovražnika važnih objektov in vedno z namenom, da se skrajša fronta in s tem pridobe nove rezerve.

Tudi včeraj je prišlo zlasti v južnem odseku do težkih obrambnih bojov. Popolnoma porušeni Taganrog je bil po načrtu izprazen.

V obeh zadnjih dnevih so boljševiki zgubili 467 oklopnjakov in 82 letal.

Ob vzhodni obali Sicilije so odredi nemškega in italijanskega zračnega orožja napadli zbiranja ladij v vodovjih pri Augusti. Uničili so dve petrolejski ladji s skupno 16.000 bрт ter dve nadaljnji ladji in z odvrgenimi bombami težko poškodovali štiri toverne ladje.

Pri napadu, prenešenem daleč na zahodno Sredozemlje, so nemška bojna letala z bombami težkega kalibra pogodila eno sovražno bojno ladjo in eno križarko.

Nekaj sovražnih vznemirjevalnih letal je v minuli noči posamič odvrгло bombe na zahodnonemško ozemlje.

V prostoru pri Sevsku se je v hudih bojih posebno odlikoval 12. grenadirski polk 31. pehotne divizije.

Kriza v letalski industriji USA

Lizbona, 31. avgusta. O kaotičnih razmerah v letalski industriji USA poroča časopis »Time«. Znana letalska tovarna

Boeing v Seatleu, ki izdeluje težke bombnike, je zelo v zamudi z dobavo, ker ji ne manjka nič manj ko 9000 delavcev. Razlogi za to so previsoke najemnine in cene živil, napete razmere med podjetniki in delavskimi društvi. Kriza je značilna tudi v tem oziru, da je Boeing oznanil v časopisu »Time«, ki izhaja v Seatleu, v katerem se pozivajo učitelji, duhovni, v bližini bivajoči vojaki in celo šolski otroci, da se obvežejo za izvrševanje vsaj nekaj ur dela.

Roosevelt gre za svojim načrtom:

Empire naj se priključi Ameriki

Zahteva dajnosežno zvezo med Veliko Britanijo in USA

Stockholm, 31. avgusta. »Tajnost okrog Quebeca se začne še zgoščevati«, pravi pobito tisk plutokratov in držav njihovih prvržencev, ki ga lažnive centrale v Londonu, New Yorku, Bernu itd, sicer še pridno zalagajo z najbolj neročnimi groznimi vestmi o Danski, Nemčiji, Franciji in drugih državah, ki pa je ravno glede Quebeca zdaj postal molčeč v isti meri, kakor je za trajanja konference poskušal z najgorostasnejšimi bluffi.

Iz New Yorka poroča zastopnik lista »Daily Mail« v Londonu: »Mislijo, da delata Roosevelt in Churchill previdno na to, da se uredi skupna zunanja politika za angleški Empire in Zedinjene države. Razmotrivanja o tej snovi se bodo vršila predvi-

doma v prihodnjem tednu v Washingtonu med predsednikom, ministerskim predsednikom, Edenom in Cordell Hullom, če bodo angleški državniki v resnici potovali v ameriško prestolnico.«

F. H. Pazljivega opazovalca političnega dogajanja ta vest ne more nič iznenaditi. Vsekakor pa pomeni po suhem komuniqueju o konferenci v Quebecu senzacija. Roosevelt noče več čakati na vojaške dogodke, ampak krmari naravnost na svoj cilj, da podjarmi, ko se je že prej polastil dragocenih delov angleškega imperija, sedaj tudi matično deželo.

Clovek razume, da je bil baje ministerski predsednik nekdanje angleške svetovne države videti zelo utrujen na konferenci v Knadi, dočim se je sopogajajočemu Rooseveltu bralo zadovoljstvo raz obraza. S prodajo 50 starih rušilcev se je pričela razprodaja imperija, ki je moral za to skoraj neznatno materialno dobavo odstopiti Zedinjenim državam najvažnejše otoke in oporišča. Danes je med Anglijo in Ameriko že vzplamtel odkrit in tajen tekmovalen boj za vojaške in politične pozicije na vsem svetu.

Kaj je vendar že postalo iz britanske svetovne države med štiriletnim vojnim dogajanjem? Leta 1939. so menili v Londonu, da ne morejo pristati na zahtevo po starem nemškem mestu. Danzigu in so podnetili vojno proti Reichu, v katerem pa niso sovražniki britanskega imperija tisti, ki zgubijo, ampak že zdaj Angleži sami. Sicer so to samo dogovori na papirju, ki po nemški zmagi ne bodo ničesar spremenili na novem redu Evrope v našem smislu, vendar je značilno, da praktično želijo Sovjetska zveza in Zedinjene države, da po vojni samo one usmerjajo politiko sveta. Anglija sme sodelovati kot tretji, toda nevažni soigralec, ne da bi se mogla udeležiti v koncertu narodov aktivno, ustrezno svojemu doseganemu položaju. Da Anglija ne bi mogla morda poskušati, da zayzame zopet svojo staro pozicijo, hočejo na pr. Zedinjene države svojo vojsko tako obširno spopolniti, da se bodo pogoji bodočega miru lahko s poudarkom ustanovili tudi napram zaveznikom; tako je izjavilo te dni vojno ministertvo v Washingtonu. »Churchill je že davno kapituliral, ko je bil k temu primoran in prisiljen, odkar je napovedal Evropi vojno, ki je (brez pomoči Zedinjenih držav in Sovjetske zveze) ne more izvršiti, piše stockholmski »Folketsbladet«. Pristavljamo, da je on prvi izmed naših sovražnikov, ki so se mu raztreščile njegove sanje po želji, da bi razbil Reich. On ne bo zadnji. Načrti za novo ureditev Evrope in sveta ne bodo skovani v državah naših sovražnikov, ampak uresničili jih bodo mladi narodi Evrope in Vzhodne Azije

Spoznanje

Kaj je zapisal »nadomestujoči poveljnik odreda«

Slovenski narod je bivša jugoslovanska država tako zelo varala, da bi človek mislil, da so se Gorenjci že kaj naučili iz zbranih slabih skušenj; najmanj toliko, da ne bi poslušali krivih prerokov. In vendar... Včasih še vedno opazimo nagnjenje k pogubnemu. Tako nagnjenje k pogubnemu je na primer malovernost. Še pogubnejši je seveda drug pojav: če kdo veruje v to, da se bojuje za ideale, ki v resnici niso ideali.

Tu smo imeli priliko, da smo se pred nekaj dnevi razgovarjali z nekim »nadomestujočim poveljnikom odreda«, ki je kot bivši jugoslovanski letalski častnik prestopil h goščarjem, ker se je, kakor je rekel, čutil vezanega po svoji nekdanji prisegi. Vdan je bil idealom in na podlagi nelogičnega mišljenja je šel mimo tega, kar bi bilo najvažnejše zanj, za njegov narod in za njegovo bodočnost.

»Komu ste prav za prav nekoč prisegli, morda slovenskemu narodu?« To vprašanje smo mu stavili in po kratkem preudarku smo dobili — skoraj bi rekli kot veliko spoznanje odgovor: »Kralju, ki je zapustil državo, jugoslovanski državi, ki je bila po hazardni igri neke skupine srbskih pustolovcev izbrisana iz zemljevida tekom 22 dni.« Nato smo mogli mi le odgovoriti: »Prav imate! Če to veste, je pa vaša dolžnost, da iz tega izvajate ustrezne sklepe. To sklepanje pa pravilno ne obstoji v tem, da nadaljujete niz pogreškov in poslušate vabljenje ter glasove, ki prihajajo od tiste strani, ki je prav za prav povzročila zlom Jugoslavije.«

Te besede so očitno povzročile, da je začel mož temeljito premišljati. Vsekakor nam je drugi dan iz lastnega nagiba izročil pismo na svojega prijatelja Igorja in prosil, naj pismo odpošljemo in objavimo. Piše tukaj sledečih vrstic je Rudolf Hlebitz, ki je kot »nadomestujoči poveljnik odreda« pripadal tolpi v Sairachu. On piše:

Vigaun, 12. avgusta 1943.

»Ljubi Igor!

Mislím, da je minil že več kot mesec dni, odkar se nisva več videla in razgovarjala. V gozdu sva bila oba v enaki situaciji in najin razgovor se je vrtil v različnih smereh. Nemara sem takrat še drugače mislil in mogoče je bilo najino soglasje tudi drugačno, toda vedi eno, da naju je vezala pri-sega, tako mene, kakor tebe, in še mnogo drugih, ki se pa danes ne nahajajo v vrstah partizanov. Zakaj niso tudi ti v gozdovih in zakaj se ne bojujejo? Gotovo morajo imeti vzrok za to, in mislim, da je vzrok ta, da ščitijo in ohranijo slovenski narod. Glej, koliko slovenskih mater, očetov, žen in otrok je že doslej prizadetih in sicer zaradi pokreta, ki nam nič ne koristi, ampak po mojem mnenju le škoduje in ki uniči še ta mali, tako žalostno raztrgani slovenski narod. Rekel boš, to je pač vojna! Ne Igor! To ni nobeno vojskovanje, ampak to je pot do pogibelji našega malega slovenskega naroda. Morda me boš smatral za izdajalca, toda vedi eno, da kaj takega o meni ne boš slišal in doživel, hočem samo najbolje tebi in ravnotako tudi narodu. Prosim te, oglej si samo vodstvo operacij v vojaškem oziru, če jih smem tako imenovati, seveda v majhnem merilu, ki so bile izvršene v zadnjem mesecu. Poglej si zbiranje na gori Sairach. To je bila mišja past, iz katere se je moglo rešiti le malo naših fantov, nekateri so prišli v Vigaun, drugi so šli v smrt. Preudari situacijo in uvidel boš, da so nas naravnost pogнали v smrt.

Prosim Te, ne misli, da mi narekuje to pismo, ki je tebi namenjeno, strah pred smrtjo, ne Igor, na noben način ne, pač pa me priganja k temu strah, da bodo postali nesrečni morda še drugi in zaradi tega tudi neštete rodovine, ki bi sicer lahko imele brezskrbno življenje, in da bodo te po končani vojni s prsti kazale na nas ter rekle: »To so tisti, ki so uničili toliko rodovinske

Delavska društva pritiskajo na Churchilla

Moskva prede niti - Zahteva se takojšnja druga fronta

Ženeva, 31. avgusta. Medtem ko se nahaja Churchill v Quebecu in se tudi še po uradni konferenci posvetuje z Rooseveltom, razvijajo angleška delavska društva doma zelo živahno delovanje.

Časopis »Daily Mail« obžaluje, da je konferenca v Quebecu izpadla brez uspeha in meni, da je vznemirjen angleški narod, ker ni bilo v Quebecu sovjetskih Rusov. Churchill je dobil številne brzojavke iz Anglije, v katerih se zahteva, da se takoj otvori druga fronta v Zapadni Evropi. Očividno napadajo delavska društva po nalogu kominterne Churchilla in pritiskajo nanj, da prisili londonsko vlado do učinkovitega vojaškega podpiranja boljševikov. Komunistični londonski časopis »Daily Worker« objavlja dnevno seznam brzojavk, ki so bile odposlane Churchillu in imenuje odpošiljatelje. V eni izmed zadnjih števil

opozarja Churchilla, da mora računati vlada z viharo opozicijo, če pride praznih rok iz Quebeca.

Ta akcija delavskih društev značilno osvetljuje dozdevno razpustitev kominterne, kar so svoj čas prikazali s toliko agitacije kot znak, da se ne vmešava Moskva v zadeve drugih držav. Kot kažejo londonski dogodki gre tudi brez kominterne. Kremenelj in njegovi organi imajo dosti drugih kanalov, po katerih vplivajo na vlade. Vsekakor pa sedaj ve Churchill, s čim mora računati, ko pride iz Quebeca domov. Stalin, ki je odklonil, da se sam udeleži konference v Quebecu, si je izbral drugo pot, da prodre s svojimi zahtevami in ta pot je ravno vključitev iz moskovske centrale vodenih angleških delavskih društev, ki pritiskajo na povelje Kremlja na Churchilla in njegove pajdaše.

Najsilnejši boji na Vzhodu

Podmornice so potopile 32.000 bрт - 200. zračna zmaga Hauptmanna Ralla

Oberkommando der Wehrmacht je dne 29. avgusta objavilo:

V južnem in srednjem odseku vzhodne fronte še trajajo hudi in zlasti za sovražnika pogubonosni boji, ki so se pred vsem na težkih z uporabo oklopnjakov in zračnih bojnih sil stopnjevali na obeh straneh do največje sile.

V Zahodnosibirskem morju so nemške podmornice iz malih konvojov odstrelile tri parnike z 12.000 bрт.

Brza nemška bojna letala so pri dnevnem napadu na пристanišče Augusta pogodila z bombami štiri ladje srednje velikosti. Na bojnem polju pri Neaplju ter pred južno obalo Sardinije so lovci včeraj sestrelili 11 sovražnih letal.

Naša obramba lovcev in protiletalskega topništva je nad Atlantikom, nad zasedenimi zahodnimi ozemlji in ob norveški obali zbrala šest nadaljnjih strojev.

Nemške podmornice so v Sredozemskem morju potopile tri ladje z 20.000 bрт in s torpednim zadetkom težko poškodovale neko veliko ladjo za prevoz čet.

Hauptmann Rall, vodja nekega odreda lovskih letalcev, je dne 28. avgusta izvojeval svojo 200. zračno zmago

Med slovesnostjo ob dveletnici obstoja ruske prostovoljske legije je izročil poveljnik Velikega Pariza, Generalleutnant baron Boineburg-Lengsfeld po nalogu Führerja častne listine družinam padlih. Pri tej priliki je nagovoril legionarje in sporočil, da je do 1. julija padlo junaške smrti 211 prostovoljcev.

sreče in razkropili naš narod na vse vetrove sveta!

Premisli, po lastni vesti in po lastnem mnenju, nočem vplivati na Tebe in Tvojo odločitev. Preudari vse dobro, brez slehernega vpliva od druge strani in pomisli eno, namreč to, da te bo narod presojal po tvojih dejanjih. Če bo mogoče, ti bom še kedaj pisal.

Najpriaznejše Te pozdravlja

prijatelj Rudi.

»Koliko žen, mater, očetov in otrok je bilo doslej prizadetih zaradi pokreta, ki nam nič ne koristi, ampak po mojem mnenju le škoduje in še uničita mali slovenski narod.« Ali ne opominja to spoznanje vseh Gorenjcev še v večji meri, da so pametni? Mislimo, da vendar! Saj to tudi ni prvi glas. Tudi Hribar je na podlagi doživetja iz lastnega nagiba postal glasnik in opominjevalec in z njim vred mnogo drugih. Vemo natančno, da jih je med vami nekaj, ki pravijo, ti so to storili ozir. pisali le, ker so bili prisiljeni. Nam pa gotovo ni treba, siliti koga, naj postane opominjevalec svojim Gorenjcem. Mi samo lahko rečemo: kakor si bodo Gorenjci postlali, tako bodo ležali. Hočemo vsem Gorenjcem predočiti, kaj morajo storiti, da si bodo mehko in dobro postlali za bodočnost. Če tega nečujemo, nas to v bodočnosti ne bo skrbelo. Ne mi, ampak oni bodo pač nekega dne morali trpeti zaradi svoje gane napačnega ravnanja.

Svarimo le zaradi dobrega hotenja, ker ne moremo verjeti, da si bodo gorenjski kmetje in delavci, da si bodo dostojni ljudje hoteli kopati svoj lastni grob s tem, da postanejo branitelji boljše in kapitalistične ideologije, od katere ne morejo pričakovati nič drugega in prav res nič drugega ko kaos. Ali ima morda sovjetski režim kmete na lastni grudi? Ne! Splošno so odvzeli vsem kmetom posestva in jih kot sužnje vtaknili v kolhoze. To je kaotičen položaj! Če anglo-amerikanski plutokratje že danes — kakor pišejo — »po točno napravljenih računih« ugotavljajo, »da bo samo Amerika imela po vojni v lastni državi 12 milijonov brezposelnih, o katerih ne ve, kaj naj počne z njimi, si lahko vsi evropejski in predvsem tudi gorenjski delavci živo predstavljajo, kako se jim bo godilo, če bi se uresničila lažniva prerokovanja sovražnih agitatorjev, da bodo prišli Angleži in Amerikanci. Spodkopali oziroma odvzeli bi jim po čisto židovsko-plutokratskem sistemu izžemanja vsako možnost zaposlitve in jih prepustili njihovi usodi. Usoda bi potem bila: brezposelnost, stiska in lakota. To je tudi kaotičen položaj! Taka zmeda je lahko prav glasnikom O. F., ki vam vsem toliko prerokujejo in pravijo toliko lepo zvanečih reči. Saj niso nič drugega, ko komunistični elementje, ki vidijo vsebino svojega življenja le v tem, da ustvarjajo zmedo, ker se jim gnusi vsak red. Dostojnim ljudem pa to ni ne ideal ne upanje za bodočnost.

Prav je rekel »likvidator« Pototschnik: »OF je pokret, ki slovenskemu narodu le škoduje in ga uničuje.« Primer: Neka okrožnica lukoviške stotnije OF z dne 15. maja 1943. pravi: »Kristjansko šolsko društvo, telovadno društvo, kmečka zveza itd. so bile organizacije, ki so bile proti komunizmu, torej proti nam. Še enkrat vas zato opozarjam na nje.« — Prosim! Med seboj torej OF-ovci in goščarji vedno poudarjajo, da so komunisti. Ali torej mi pišemo kaj neresničnega? Ne in zopet ne! Mi povemo resnico, če trdimo, da je Moskva vrhovno poveljstvo za Ivana Broža Josipa, ki si je vzdel ime »Tito«, in vse njegove goščarje in pomagače. Tito, ta kriminalni subjekt, ima od Stalina v sporazumu z Anglijo in Ameriko nalog, da podneti »vstajo na Balkanu«, da bi dal Stalinu možnost za »tvorbo Sovjetskega Balkana«.

Zopet imamo v rokah tajno povelje Stalina. To tajno povelje, ki je datirano z dnem 16. februarja 1943. l., je naslovljeno na vrhovnega poveljnika 6. sovjetske armade, generalnega poročnika Haritonova, 2. armade, generalnega poročnika Kuznecova, in vrhovnega poveljnika skupine Popov. Našil so ga med listinami poveljnika 25. brigade oklopnjakov polkovnika Poljakova. Glasi se: »Naš edini cilj je in ostane svetovna revolucija, svetovna diktatura proletariata! Sklenili smo zveze, ker so te bile potrebne, da dospemo k tretji Evropi. Naša pota se pa ločijo tam, kjer bi nam naši sedanjí zavezništvi stali na poti do dosege našega končnega cilja.«

Kakšno zločinstvo je torej, če si da kdo po takšnih pustolovskih dopovedati, da bo sta Anglija in Amerika mogli pomagati in

Nemški uspehi v boju na morju

Nad Nürnbergom sestreljenih 60 terorističnih bombnikov

Oberkommando der Wehrmacht je dne 28. avgusta objavilo:

Na fronti ob Miusu, v prostoru okrog Harkova in jugovzhodno od Orla so stale naše čete tudi včeraj v težkem obrambnem boju proti močnejšim silam sovjetske pehote in oklopnjakov. Sovražnik je imel znova težke zgube. Odstrelili smo mu 161 oklopnjakov. Z energičnimi nasprotnimi napadi smo odrezali in obkolili sovražne skupine, ki so prodrle.

Zračno orožje je na fronti ob Miusu, zapadno od Harkova in v prostoru jugovzhodno od Orla napadalo sovražnikove skupine oklopnjakov ter kolone pehote in novih pošiljk. Dne 26. in 27. avgusta so lovski odredi sestrelili 104 sovjetska letala.

Pri težkih bojih jugovzhodno od Vjazme se je posebno odlikovala hamburška 20. divizija oklopnjakov.

V noči na 27. avgust so težka nemška bojna letala napadla zbiranja ladij v alžirskem pristaniškem ozemlju in pogodila eno vojno ladjo in sedem prevoznih ladij z bombami vseh kalibrov. Nad Južno Italijo so

zabili nemški lovci in protiletalsko topništvo osem sovražnih letal.

Neka nemška podmornica je v Sredozemskem morju potopila eno močno zaščiteno brit. križarko razreda »Aurora«, neka druga pa je s torpedom pogodila in težko poškodovala eno nadaljnjo križarko.

Zahodno od rtiča Finisterre je bila iz neke skupine sovražnega brodovja zažgana ena križarka, medtem ko je en sovražni rušilec, zadet po bombah, eksplodiral in se potopil.

Pri podnevnih sunkih britansko-severnoameriških letalskih skupin v obrežje zasedenih zahodnih ozemelj smo sestrelili 15 sovražnih letal.

Zastrahovalni napad močnih skupin britanskih bombnikov na mesto Nürnberg v pretekli noči je povzročil zgube med prebivalstvom ter močna razdejavanja na cerkvah, bolnišnicah in kulturnozgodovinskih dragocenih poslopjih. Po dosedanjih ugotovitvah so zračne obrambne sile uničile 60 izmed napadajočih bombnikov.

Vsi sovjetski prodorni poskusi spodleteli

V dveh dneh uničenih 467 oklopnjakov in 82 letal — Dve petrolejski ladji uničeni

Oberkommando der Wehrmacht je dne 27. avgusta objavilo:

Pri bojih na fronti ob Miusu so dosegli nemške čete nov obrambni uspeh. Močna nemška bojna skupina je zgrabila napadajočega sovražnika v boku, ga vrgla z visokimi zgubami nazaj in pripeljala ujetnike in plen.

Pri Izjumu smo zavrnili napade Sovjetov v raznih frontnih odsekih in s protisunkom odpravili sovražnikove vdore.

Na bojišču okrog Harkova so boljševiki po topniški pripravi napadli južno in zahodno od mesta z oklopnjaki in bojnimi letali. V uspešnih obrambnih bojih smo zavrnili napade ob visokih zgubah sovražnika, ki je pri tem zgubil nad sto oklopnjakov.

V prostoru jugozapadno in zapadno od Orla so Sovjeti včeraj začeli s pričakovanim napadom. Dasi so uporabili izredno veliko zračnega orožja, se jim ni posrečilo, doseči nameravani prodor. Sovražnik je utrpel hude zgube ljudi in materiala.

Med boji včerajšnjega dne so Sovjeti zgubili vsega skupaj 218 oklopnjakov.

Visoko na severu so nemška lovka in rušilna letala odbila sovražnikove napade na nek nemški konvoj in brez lastnih zgub uničila 26 izmed napadajočih petdesetih sovjetskih letal. S tem so se pri znebiti pomorskih novih pošiljk na fronti Ledenega morja znova obnesli letalski odredi, ki jih vodi Generalmajor Roth.

V Finskem morskem zalivu so mala vozila vojne mornarice, ki jih že več mesecev uporabljamo v zaščitni in stražni službi, iz neke napadajoče skupine boljševiških bombnikov sestrelila tri letala.

Brza nemška bojna letala so na vzhodni obali Sicilije z dobrim uspehom bombardirali

rala sovražne prevozne ladje, čolne za izkrcanje in skladišča novih pošiljk.

V Južni Italiji so sile zračne obrambe včeraj sestrelile šest sovražnih letal.

V težkih bojih v prostoru pri Harkovu si je v napadu in obrambi stekla posebno slavo divizija 44-Panzergrénadirjev. Ta divizija sama je tekom 35 bojnih dnevov odstrelila en tisoč sovražnikovih oklopnjakov. Ravnotako se je posebno odlikoval 236. oddelek jurišnih topov v bojih pri Izjumu.

Priznanje visokih zgub ladij

Lizbona, 31. avgusta. Obotavljajoč se priznavajo Amerikanci in Angleži, da so v juliju zgubili mnogo ladij. Prvo priznanje je izšlo medtem v »Philadelphia Recordu«. Časopis ugotavlja, da so se nemške podmornice katastrofalno koncentrirale v določenih morskih ozemljih in da so s tem nastale enormne zgube ladij. Severnoameriška mornarica dobro ve, zakaj sedaj molči o zgubah ladij. Na žalost se še nadaljuje med vojno in trgovsko mornarico spor o razdelitvi naročil v času, ko morajo ameriške ladjedelnice producirati z vsemi silami, kot tudi anglo-ameriški spor, če naj se grade hitre ali počasne prevozne ladje. Vse preveč vpliva na sedanje spore rivaliteta za povojno dobo, mesto da bi skrbeli za hitro izpolnitev praznine radi visokih zgub ladij v juliju.

Če boljševiki morejo vzdržati, je problematično, ugotavlja vojaški dopisnik »Daily Telegraph«. Dejstvo je, da pomeni tako dolgotrajna ofenziva, kot ta sovjetske armade, težko obremenitev za napadalca.

Angleško kurlsko letalo »se je zgubilo« v četrtak ravno nad Boforsom, velikim tovarniškim mestom za orožje. Po svarišnih strelh švedskega protiletalskega topništva, se je pa raje odstranilo.

v resnici pomagali, da boljševizem ne bo prišel. Boljševizem bi prišel, če ga ne bi zadržala Nemčija. Nemčija je edini branik proti boljševizmu. Naši sovražniki hočejo sicer dopovedati dobrovernim, da je ta branik slab in da vedno bolj slabi. Naj se pa zaradi nekih pojavov nihče ne udaja napačnim upom!

Nemška oborožena sila si je mnogih vojnih pohodih izvojevala zmage, kakršnih svetovna zgodovina še ni videla. Ponesli smo naša orožja na tisoče kilometrov globoko v Sovjetsko zvezo. Popolnoma zgrešeno bi bilo izkonstruirati poraze iz poprav fronte, ki so se izvršile iz taktičnih razlogov. V gigantski poletni bitki je nemška oborožena sila znova razbila napadne armade boljševiške svetovne revolucije, prizadela boljševikom ogromne zgube ljudi, oklopnjakov in drugega vojnega orožja. Doslej je bilo od junija 1940. l. uničenih ali uplenjenih 14.500 oklopnjakov, in številno padlih in ujetih na sovjetski strani že skoro presega 1½ milijona. Spričo teh velikanskih sovjetskih zgub mora celo sovražni tisk soglasno priznati dejstvo, da je še nezlomljena udarna in napadalna sila nemške oborožene sile. Vojaški sotrudnik lista »Stockholms Tidningen« piše v članku o nemški defenzivi na Vzhodu: »da bo še vseeno uspeh nemški poskus, da na pod-

lagi vedno še nezlomljene sile nemške armade in spretnega vodstva vojskovanja utruji sovjetsko napadno moč. To bi si moral predočiti zlasti tisti, ki smatrajo, da je zlomljena zmogljivost Nemcev.« Tako piše inozemstvo! In prav ima. Sovražna agitacija lahko kombinira, kar hoče. Saj nas le hoče zvabiti iz naše rezerve, saj hoče le zvedeti naše načrte za bodočnost. Zares brezuspešno prizadevanje, ki ne uspe tudi ne z zračnim zastrahovanjem. Z njim se sicer lahko ranijo naša mesta in vasi, toda namesto, da bi postali mehki — česar se je nadejal sovražnik — smo postali še trši. Naj nas nihče ne zamenja s kom drugim. Mi Nemci smo nacija bojevnikov in takrat, ko je sovražnik menil, da je prišel čas, da nas zmehča, se je izvršila velika mobilizacija rok in src v celokupnem Velikonemskem Reichu.

Sovražnik sam potrjuje to dejstvo. Angleži prišejo na primer, razmotrivajoč boje v Siciliji: »da so sedaj na lastnem telesu preskusili, kako pogumno in hrabro se bojujejo Nemci in kako odlična je njihova morala.« Pričakovani Stalingrad je v Siciliji izostal, in tudi ni bilo mogoče ovirati nasprotnikove uspešne evakuacije. Bodočnost pa za zavezništvo nikakor ni rožnata.

Za posebno maloverne hočemo še citirati

(ZRCALO ČASA)

Führer je sprejel ob navzočnosti Reichsmistrice des Auswärtigen pl. Ribbentropa novoumenovanega kraljevskega romunskega poslanika v Berlinu Johna Gheorghia v svrhu izročitve poverilnic in odpoklicnega dopisa njegovega prednika.

Poglavnik dr. Pavlič je razrešil v sredo hrvaškega justičnega in kulturnega ministra dr. Dumandžića službe. Z začasnim vodstvom poslov je bil poverjen nadomestujoči ministrski predsednik dr. Kulenović.

Bolgarski ministrski predsednik Filoff je obiskal v sredo zvečer v spremstvu nemškega poslanika in voditelja bolgarske mladine nemško otroško taborišče za odposiljanje v Banki pri Sofiji. Ministrskega predsednika je navdušeno pozdravila nemška mladina.

Dva boljševiška voluna, zakonca Eriksson je obiskalo stockholmsko mestno sodišče na dve odn. tri leta prisilnega dela. Imela sta tajno oddajno postajo v svojem stanovanju, a katero sta sporočala poročila neki inozemski sili. Bila sta prej zaposlena pri stockholmskem komunističnem časopisu.

Vse verske sekte Romunije so v smislu sklepa ministrskega sveta brez izjeme prepovedane. Radi udeležbe prepovedanih verskih sekt je bil že obsojen nek mož pred vojnim sodiščem v Černovicah na deset let prisilnega dela in zaplombo premoženja.

Turški državni predsednik je izvršil tradicionalno povišanje častnikov. Sedaj obsega 5000 častnikov, izredno visoko število, ki se poda radi mobilizacije vojske.

V ponedeljek jutraj so opazili na južnem Pacifiku, tako javi Domet, sedem sovražnih križark s severno smerjo v bližini otoka Navo. Bojna letala japonske nosilke letal so takoj napadla in so težko poškodovala z zračnim torpedom eno sovražno križarko.

Dobave USA iz posojilnega in zakupnega zakona znašajo do konca julija skupno 13.973 milijonov dolarjev, je povedal Roosevelt na neki časnikiški konferenci. Velika Britanija je od tega dobila dobav za 4400 milijonov, Sovjeta pa za 2400 milijonov dolarjev.

Vojska USA mora biti ravno tako obsežna, kot armade drugih narodov, je izjavilo washingtonsko vojno ministrstvo, da se bodo bodoči mirovni pogoji lahko tudi proti zavezniškom s poudarkom izvajali.

»Quebec je odpovedal«, tako označuje »Daily Herald« quebeške razgovore. Anglija, USA in Kanada so zamudile, novo veliko priložnost pise časopis.

Vojni stroški so tako neizmerni, da se mora v USA vedno širši krogi obdavčiti. Šef davčne oblasti A. Paul je izjavil glasom »News Chronicle«, da je bilo leta 1932 dva milijona davkoplačevalcev, l. 1942. da jih je bilo že 35 milijonov, letos pa da je bilo 49 milijonov oseb in trditi obdavčenih.

Letalstvo USA v čungkiški Kitajski je po japonskem poročilu je zgubilo 80 letal od 23. julija dalje, torej več kot polovico vseh letal, ki jih je bilo 150.

Švicarski zvezni svet se je zopet bavil z vprašanjem zatemanitve, glede katere so zahtevali marksistični krogi, da se razveljavi. Zvezni svet in general sta mnenja, da ob sedanjih razmerah ni misliti na ukinitve zatemanitve.

Kot EFE sporoča, da je vlada Nove Zelandije sporočila, da znašajo od začetka vojne novozelandske zgube 20.000 mož.

V New Yorku je došlo zopet do nemirov črncev, kot zvedo časopisni dopisniki. Tudi v več manjših mestih v Connecticutu je prišlo do spopadov med belci in črnci.

Angleško delovno ministrstvo je izdalo odredbo, po kateri se morajo zglašiti k popisu prihodnjo soboto vsi 16letni mladenci in dekleta pri pristojnem delovnem uradu, v kolikor že niso zaposleni.

izvajanja lista »Time and Tide«: »Iz nemškega odpora na Siciliji zoper ogromno premoč se mora zopet posneti še vedno visoka nemška bojna morala. Treba je nastopiti proti prevelikemu optimizmu, ki je v zadnjem času zajel zavezništve. Sovražnikove frontne linije niso nikjer omajane, ravnotako niso nikjer motene njegove zveze v ozadju.« Na to lahko odgovorimo le to, če celo naš sovražnik kaj takega ugotavlja, bo pač gotovo resnično. Gotovo je resnica, da je težišče na Vzhodu in da se Stalinu in njegovim sovjetskim armadam do današnjega dne ni posrečilo, da bi v bitki tega poletja dosegli le en postavljeni cilj, kaj šele glavni cilj Ukrajino. Stalin je dal svoje armade z gigantsko silo in gigantskim številom zaletavati se, da bi na vsak način zopet prišel v posest Ukrajine, ki je vir kruha za Sovjetsko zvezo. To se mu ni posrečilo. Taka je resnica! Sovražnik jo poskuša kaliti in ljudi zavajati v zmoto s tem, da razširja po svetu najbolj besne in najneumnejše govorice. Svobodno mu. Mi vemo, da naš realizem ne samo skrajno vznemirja sovražnika, ampak da mu je tudi neprijeten.

A. M.

Verlag und Druck: NS-Gauverlag und Druckerei Kärnten, GmbH, Klagenfurt — Verlagsleiter Dr. Emil Heitjan (im Wehrdienst) — Hauptschriftleiter: Friedrich Horstmann — Jetzt ist Anzeigenliste Nr. 1 gültig.

Alle Durchbruchversuche fehlgeschlagen

**In zwei Tagen 467 Panzer und 82 Flugzeuge abgeschossen — Taganrog planmäßig geräumt
Neue Erfolge unserer Kampfflugzeuge im Mittelmeer — Schlachtschiff und Kreuzer schwer getroffen**

Aus dem Führerhauptquartier, 30. August. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

In den schweren Schlachten, die seit dem 5. Juli fast ohne Unterbrechung im Osten anhalten, ist es den Sowjets trotz ihrer großen zahlenmäßigen Überlegenheit an Menschen und Material nirgends gelungen, die deutsche Front zu durchbrechen und aufzuzerren. Wenn auch der Feind ohne Rücksicht auf seine starken Verluste immer neue Verbände dort in den Kampf warf, wo er Einbrüche erzielt hatte, so gelang es doch immer wieder durch die verbissene Abwehr und die Gegenangriffe unserer unvergleichlich kämpfenden Infanterie, die von den anderen Waffengattungen hervorragend unterstützt wurde, die Linien zu halten oder wieder zu nehmen. Wo Ausweichbewegungen vorgenommen wurden, geschah dies in voller Ordnung nach Zerstörung aller für den Feind wichtigen Objekte und stets mit dem Zweck, die Front zu verkürzen und dadurch neue Reserven zu gewinnen.

Auch gestern kam es besonders im Südabschnitt der Ostfront zu schweren Abwehrkämpfen. Das völlig zerstörte Taganrog wurde planmäßig geräumt.

In den letzten beiden Tagen verloren die Bolschewiken 467 Panzer und 82 Flugzeuge.

An der Ostküste Siziliens griffen Verbände der deutschen und italienischen Luftwaffe Schiffsansammlungen in den Gewässern von Augusta an. Sie vernichteten zwei Tanker mit zusammen 16.000 BRT sowie zwei weitere Schiffe und beschädigten vier Frachter durch Bombenwurf schwer.

Bei einem weit in das westliche Mittelmeer vorgehenden Angriff erzielten deutsche Kampfflugzeuge Bombenvolltreffer schweren Kalibers auf einem feindlichen Schlachtschiff und einem Kreuzer.

Einige feindliche Störflugzeuge warfen in der vergangenen Nacht vereinzelt Bomben auf westdeutsches Gebiet.

Im Raum von Ssewsk hat sich das Grenadierregiment 12 der 31. Infanteriedivision in schweren Kämpfen besonders ausgezeichnet.

Neutralitätswidriges Verhalten von schwedischen Fischereifahrzeugen

Berlin, 31. August. Am 25. August stellten deutsche Seestreitkräfte in dem für die Fischerei verbotenen Skagerrak-Warngebiet mehrere Fischereifahrzeuge fest. Die Fahrzeuge wurden durch Warnungsschüsse aufmerksam gemacht, daß sie sich im Warngebiet befinden, worauf sie sich entfernten. Am

„Der Führer die beherrschendste Gestalt“

Bukarest, 31. August. „Porunca Vremii“ widmet der Person Adolf Hitlers eine Betrachtung, in der es heißt, keiner der lebenden Politiker besitze einen tieferen Blick für die Welt und Europa drohenden Gefahren als der Führer. Bereits 1919 habe dieser das unheilvolle Rätsel Bolschewismus entziffert. Alles, was der Führer vorausgesagt und wovon er die Welt gewarnt habe, sei eingetroffen. Sein Verdienst allein sei es gewesen, Europa alarmiert und in Verteidigungsbereitschaft gebracht zu haben. So erweise sich Adolf Hitler heute nicht nur als Prophet, sondern auch als Mann der Tat, dessen politische Entschlüsse auf seinen genialen Intuitionen beruhten.

„Was hätten wir Europäer ohne Adolf Hitler getan, ohne seine Voraussicht und die von ihm geschaffene deutsche Armee. Der Führer ist die großartigste und beherrschendste politische Gestalt.“

Geständnis über hohe Schiffsverluste

Lissabon, 31. August. (Eigenbericht.) Nur zögernd gestehen die Amerikaner und Engländer ein, daß sie im Juli schwere Tonnageverluste erlitten haben. Ein erstes Eingeständnis liegt mittlerweile vom „Philadelphia Record“ vor. Das Blatt stellt fest, daß sich die deutschen U-Boote in katastrophaler Weise in gewissen Seegebieten konzentriert hätten und daß dadurch enorme Verluste an Schiffsraum entstanden. Die USA-Marine habe gute Gründe, warum sie heute über die Tonnageeinbußen schweige. Bedauerlicherweise halte in einer Zeit, in der die amerikanischen Werften mit höchster Kraft produzieren müßten, der Streit zwischen Kriegs- und Handelsmarine über die Auftragsverteilung an, desgleichen der englisch-amerikanische Streit, ob schnelle oder langsame Frachter gebaut werden sollen. Zu sehr seien die gegenwärtigen Auseinandersetzungen von der Rivalität in der Nachkriegszeit beeinflusst, als daß man schnellstens für die Wiederauffüllung der durch die hohen Juliverluste gerissene Lücke Sorge.

Maisky instruiert Nahas Pascha

Bern, 31. August. (Eigenbericht.) Die bevorstehende Übersiedlung der Emigrantenregierungen nach Kairo hat die Sowjets veranlaßt, schleunigst mit der dortigen Regierung in Fühlungnahme zu treten. Zu diesem Zwecke besuchte Iwan Maisky, der bisherige Sowjetbotschafter in London, auf der Fahrt nach London den ägyptischen Premierminister Nahas Pascha. Mit dieser Unterredung, die von Reuters als „herzlich“ bezeichnet wird, wurde der erste amtliche sowjetisch-ägyptische Kontakt hergestellt.

In London sieht man der Übersiedlung der Exil-Regierungen mit einiger Besorgnis entgegen, ist sich aber allmählich klar darüber, daß Moskau eine gehörige Portion Einfluß beanspruchen darf.

USA-Luftwaffe honoriert Abschlüsse

Stockholm, 31. August. (Eigenbericht.) Die sogenannten amerikanischen „Fliegenden Tiger“ werden jetzt mit regelrechten Soldaten bemant. Berichten der schwedischen Presse zufolge erhalten sie nämlich einen regulären Kopfschlag, das heißt, für jedes abgeschossene Jagdflugzeug 800 RM ausbezahlt. Auf solchen Methoden basiert also der Zustrom zur amerikanischen Luftwaffe, denn für Geld tun gewisse Völker bekanntlich alles.

Abend wurden die Fahrzeuge wiederum an der gleichen Stelle mitten im deutschen Warngebiet angetroffen. Die deutschen Streitkräfte stellten außerdem fest, daß von den in der Nacht vorher ausgelegten sieben Bojenleuchten nur noch eine brannte und die übrigen zum Teil fehlten, zum Teil durch Ausschrauben der Schalter und durch Entfernung der Topp-Zeichen unbrauchbar gemacht worden waren. Bei Eintreffen der deutschen Kriegsfahrzeuge zogen sich die Fischereiboote schnellstens zurück und versuchten zu entkommen. Sie wurden daraufhin mit Artillerie beschossen und zwei der Boote wurden versenkt.

Die Fischerboote haben zweimal am gleichen Tage sich in dem Warngebiet aufgehalten und haben sich dort zu schaffen gemacht. Sie haben sich damit eines planmäßigen und absichtlichen Übertretens des Verbotes, das deutsche Warngebiet zu befahren, schuldig gemacht. Durch eine Anfrage des schwedischen Marineattachés wurde bestätigt, daß es sich um schwedische Fahrzeuge handelt.

Das Verhalten der schwedischen Boote ist nicht nur neutralitätswidrig, sondern stellt eine unmittelbare Unterstützung der Feinde Deutschlands dar. Der deutsche Gesandte in Stockholm hat namens der Reichsregierung gegen dieses Verhalten schwedischer Fischerfahrzeuge in einer Demarche beim Außenminister ernsteste Verwahrung eingelegt und die Erwartung der Reichsregierung ausgesprochen, daß die schwedische Regierung die Schuldigen in entsprechender Weise zur Verantwortung zieht. Die Reichsregierung hat ferner zur Kenntnis gebracht, daß die deutschen Seestreitkräfte nach diesem Vorkommnis die Weisung erhalten werden, die bisher vielfach noch geübte Rücksicht bei einem Überfahren der Grenze des Warngebietes aufzugeben und in Zukunft gegen solche Fahrzeuge entsprechend vorzugehen.

Das Verhalten der schwedischen Boote ist nicht nur neutralitätswidrig, sondern stellt eine unmittelbare Unterstützung der Feinde Deutschlands dar. Der deutsche Gesandte in Stockholm hat namens der Reichsregierung gegen dieses Verhalten schwedischer Fischerfahrzeuge in einer Demarche beim Außenminister ernsteste Verwahrung eingelegt und die Erwartung der Reichsregierung ausgesprochen, daß die schwedische Regierung die Schuldigen in entsprechender Weise zur Verantwortung zieht. Die Reichsregierung hat ferner zur Kenntnis gebracht, daß die deutschen Seestreitkräfte nach diesem Vorkommnis die Weisung erhalten werden, die bisher vielfach noch geübte Rücksicht bei einem Überfahren der Grenze des Warngebietes aufzugeben und in Zukunft gegen solche Fahrzeuge entsprechend vorzugehen.

Ganz Bulgarien trauert um König Boris III.

Herzliche Anteilnahme des Führers — Die neue Regentschaft wird gebildet

Sofia, 31. August. Am Samstag, den 28. August, um 20 Uhr hat Ministerpräsident und Außenminister Filoff folgende Proklamation verlesen:

„Seine Majestät des König Karl Boris III., der Einziger, ist nach kurzer und schwerer Krankheit heute, am 28. August, um 16.22 Uhr im Kreise seiner Familie verschieden. Unermeßlich ist der Schmerz Bulgariens und des bulgarischen Volkes. Wir alle haben die heilige Pflicht, sein Vermächtnis zu erfüllen und einig und unbeirrt schreiten.“

Die Beileidstelegramme des Führers

Berlin, 31. August. Der Führer hat aus Anlaß des Todes des Königs Boris von Bulgarien der Königin-Witwe nachstehendes Beileidstelegramm übermittelt:

„Die erschütternde Nachricht von dem Ableben Seiner Majestät des Königs Boris hat mich aufs schmerzlichste bewegt. Bulgarien verliert mit König Boris einen Monarchen, der die Geschicke seines Volkes mit bewundernswürdigem Mut und umsichtiger Klugheit geleitet hat. Ich selbst verliere mit ihm einen treuen Freund und Bundesgenossen, dessen Andenken von mir und vom deutschen Volk stets in hohen Ehren gehalten werden wird. Eure Majestät bitte ich, meine und des ganzen deutschen Volkes tiefempfundene, aufrichtige Anteilnahme für das königliche Haus und die bulgarische Nation entgegennehmen zu wollen.“

Adolf Hitler.“

Der Führer richtete ferner an den bulgarischen Ministerpräsidenten Filoff nachstehendes Telegramm:

„Eurer Exzellenz möchte ich aus Anlaß des Ablebens Seiner Majestät des Königs Boris meine und des deutschen Volkes herzlichste Anteilnahme übermitteln. Ich weiß, daß Sie Ihrem Souverän in seiner geschichtlichen Mission für die Zukunft Bulgariens als treuer Ratgeber eng verbunden gewesen sind, und empfinde mit Ihnen aufs tiefste den schweren Verlust, der Bulgarien betroffen hat. Ich bitte, meine Anteilnahme auch dem königlich bulgarischen Ministerrat zum Ausdruck zu bringen.“

Adolf Hitler.“

Telegrammwechsel mit Prinz Cyrill

Berlin, 31. August. Prinz Cyrill von Bulgarien, der Bruder des verstorbenen Königs Boris, hat dem Führer folgendes Telegramm übermittelt:

„Die Freundschaft, die Sie, Führer, für meinen verbliebenen Bruder hegten, verpflichtet mich, Ihnen das Ableben Seiner Majestät König Boris III. von Bulgarien mitzuteilen.“

Der Führer hat dem Prinzen Cyrill mit nachstehendem Telegramm geantwortet:

„Die Nachricht vom Ableben Ihres Bruders, Seiner Majestät König Boris, hat mich zutiefst erschüttert. Indem ich Ihrer königlichen Hoheit für die Übermittlung dieser Nachricht meinen Dank sage, bitte ich Sie, zu diesem so schweren Verlust meine aus ganzem Herzen kommende Anteilnahme entgegenzunehmen.“

Beileid des Reichsmarschalls

Berlin, 31. August. Reichsmarschall Göring hat aus Anlaß des Ablebens König Boris III. von Bulgarien der Königin-Witwe Johanna, dem Bruder des Königs, Prinz Cyrill, dem bulgarischen Ministerpräsidenten Professor Filoff und dem Sobranje telegrafisch seine Anteilnahme ausgesprochen.

Englands verbrecherische Kriegführung

Von Churchill bereits 1918 vorgeschlagen — Von Marshall Foch abgelehnt

drd. Vichy, 31. August. (Eigenbericht.) Im Zusammenhang mit dem letzten anglo-amerikanischen Terrorangriff auf die Außenviertel von Paris, dem wiederum zahlreiche unschuldige französische Zivilisten zum Opfer gefallen sind, schreibt der „Batailleur de Nice“ diese unmenschliche Art der Kriegführung sei ursprünglich keineswegs vorgesehen gewesen. Deutschland namentlich habe immer wieder und auch zu Beginn dieses Krieges noch versucht, durch internationale Abmachungen den Krieg gegen Frauen und Kinder zu vermeiden. Alle diese Bemühungen hätten aber an dem kategorischen Nein Englands scheitern müssen.

Das französische Blatt betont, England habe entsprechende Pläne bereits im ersten Weltkrieg ausgearbeitet. Am 16. August 1918 habe Churchill dem damaligen Oberbefehlshaber der französischen Armee, Marschall Foch, in einem Brief vorgeschlagen, den Krieg in Zukunft auch gegen die Wohnviertel und die Zivilbevölkerung der Städte zu richten. Marschall Foch habe das Ansinnen Churchills als unmilitärisch zurückgewiesen. Diese Haltung des französischen Marschalls, so schreibt das Blatt, habe in krassem Gegensatz zu den Ansichten auch anderer englischer Persönlichkeiten gestanden. So habe bei-

spielsweise der Major Philippe Cribble kürzlich im „News Chronicle“ geschrieben, es sei eine verbrecherische Ungeschicklichkeit, wenn man in der Diskussion der internationalen Gesetze über die Kriegführung gegen Frauen, Greise und Kinder fürderhin noch Zeit verlieren wollte.

Tankkonstrukteur tödlich verunglückt

Tokio, 31. August. Der bekannte japanische Tankkonstrukteur und technische Armeebereiter Dr.-Ing. Michitoshi Ichihara ist bei den Probefahrten von Kriegsfahrzeugen tödlich verunglückt. Der Tenno hat ihm noch nachträglich durch Erhöhung seines Beamtenrangs und Verleihung des Ordens der aufgehenden Sonne geehrt. Sämtliche Zeitungen widmen dem Verstorbenen ehrende Nachrufe und weisen darauf hin, daß er ein ebenso hervorragender Wissenschaftler und Hochschulprofessor wie ein heldenhafter Frontsoldat war. Er hat den Tod bei der Ausübung seiner Pflicht im Interesse des Vaterlandes gefunden.

Die Schlacht ohne Pause

Es vergeht kaum ein Tag, da der Bericht des Oberkommandos der Wehrmacht nicht von neuen Erfolgen unserer Streitkräfte, in erster Linie der Luftwaffe, im Kampf gegen die Feindflotte im Raum um Sizilien Kunde geben kann. Es ist ein hartes und zähes Ringen, dessen einzelne Phasen nicht immer deutlich sichtbar in Erscheinung treten, das aber, in seiner Gesamtwirkung betrachtet, von außerordentlichem Einfluß auf die Operationen in diesem Kampfgebiet ist. Für die Anglo-Amerikaner steht das Problem des Nachschubs an Truppen, Waffen und Munition im Vordergrund. Zu seiner Lösung bedürfen sie einer sehr umfangreichen Tonnage, die, um ihr Ziel zu erreichen, Seewege einschlagen muß, die trotz starker Sicherung nicht außerhalb des Wirkungsbereiches unserer Luftwaffe stehen, wie, um ein besonders anschauliches Beispiel aus der jüngsten Vergangenheit herauszugreifen, die Zerschlagung des Geleitzuges ostwärts Gibraltar, nur rund zweihundert Kilometer vor diesem Bollwerk entfernt, gezeigt hat. Den deutschen Aufklärern fällt dabei die wichtige Aufgabe zu, die feindlichen Schiffsansammlungen, sei es in der Form des Geleitzuges auf offener See, sei es in irgendeinem Hafen, ausfindig zu machen und ihre Beobachtungen jenen Stellen mitzuteilen, die dann den Einsatz von Torpedoflugzeugen, Kampfflugzeugen usw. befehlen. So haben sich im Verlauf der zurückliegenden sieben Wochen im westlichen Mittelmeer mit dem Schwerpunkt im Raum von Sizilien besondere Kampfbedingungen entwickelt, die selbst bei diesem an neuen Momenten wahrlich nicht armen Krieg ohne Vorbild sind. Daß dieses Handinhandarbeiten der einzelnen Verbände der Luftwaffe von außerordentlich beachtlichen Erfolgen begleitet ist, zeigt die bisherige Bilanz von 1,7 Millionen BRT feindlicher Tonnage, die die Luftwaffe in diesem Kampfgebiet durch Versenkung, Vernichtung oder Beschädigung ausgeschaltet hat. Diese Zahl steigt nahezu tagtäglich, wie die Beschädigung von weiteren elf Transportern mit 55.000 BRT durch unsere Kampffliegerverbände im Hafen von Palermo beweist. Die Beschädigungen dieser Schiffe sind meist derart, daß Reparaturen von mehreren Monaten notwendig sind, um sie wieder seetüchtig zu machen, und das naturgemäß auch nur unter der Voraussetzung, daß genügend Werften zur Verfügung stehen. Hiermit ist es nun jedoch in diesem Kampfgebiet nicht zum besten bestellt, denn bekanntlich sind, um nur ein Beispiel herauszugreifen, die Werftanlagen von Gibraltar bereits seit Monaten mit reparaturbedürftigen Schiffen überfüllt, ohne daß in absehbarer Zeit die Möglichkeit einer Wiederherstellung besteht. Unter diesen Umständen wiegt ein im Mittelmeer beschädigtes Schiff bedeutend schwerer als etwa eine Einheit, die im Bereich der britischen Insel, wo zahlreiche Häfen zur Verfügung stehen, von einer Bombe oder einem Torpedo getroffen wird. Wir haben, da wir die Kräfte und Möglichkeiten des Gegners niemals zu unterschätzen pflegen, keineswegs unangebrachte Erwartungen an diesen beständigen Schiffsschwund geknüpft. Daß er von anglo-amerikanischer Seite selbst nicht auf die leichte Schulter genommen wird, zeigen, trotz allen scharfen Anweisungen, zahlreiche Pressestimmen, die voller Besorgnis auf das Tonnageproblem hinweisen, das für den Feind von lebensnotwendiger Bedeutung ist.

Eine japanische Anerkennung

Tokio, 31. August. Die Berichte über die Haltung der deutschen Zivilbevölkerung bei den Terrorangriffen der Engländer und Nordamerikaner haben die japanische Öffentlichkeit tief beeindruckt. „Der unerschütterliche Wille, allen Maßnahmen des feindlichen Nervenkrieges zum Trotz fest und hart zu bleiben“, so schreibt „Tokio Shimbun“, „hat der Geschichte der deutschen Heimatfront ein neues glorioles Blatt hinzugefügt und unser Vertrauen auf den unerschütterlichen Widerstandgeist des deutschen Volkes erneut gestärkt. Die Hoffnungen der Anglo-Amerikaner, die Moral des deutschen Volkes zu brechen, sind gescheitert.“

Vergebliebe Luftangriffe auf Hongkong

Hongkong, 31. August. Am Mittwoch versuchten USA-Luftstreitkräfte am Morgen und Nachmittag zwei vergebliche Angriffe auf Hongkong. Sie wurden durch das schwere Abwehrfeuer der japanischen Flakbatterien zurückgetrieben. Ferner versuchten dreizehn feindliche Bomber und Jäger einen Angriff auf Hongkong, der sofort zurückgeschlagen wurde. Der Feind warf aus großer Höhe einige Bomben, die nur geringen Schaden anrichteten. Ein weiterer Angriffsvorstoß von sieben feindlichen Maschinen richtete sich um 18 Uhr gegen Hongkong, aber die japanischen Flakgeschütze zwangen sie zur Flucht. Der Angriff richtete keinerlei Schaden an.

Der Märchenprofessor / Zum 100. Geburtstag von Wilhelm Wisser-2500 plattdeutsche Fassungen gesammelt — Von Karl Hermann Brinkmann

Das Märchen, »das uns unmögliche Begebenheiten mit möglichen oder unmöglichen Bedingungen als möglich darstellte, wie Goethe sagt, hat auch heute noch einen großen Wirkungskreis in allen Volksschichten und Lebensaltern, denn alle Märchen von Grimm, Bechstein, aus Tausendundeler Nacht, die dänischen von Andersen, die Isländer, die Indischen gehen in ihren Kernpunkten auf die überlieferten Sagen unserer germanischen Vorzeit zurück, als die Menschen noch näher der Natur, den Quellen alles Lebens und den Gleichnissen von Gut und Böse standen.

Viele dieser Märchen, die seit Jahrhunderten von Mund zu Mund, von Mutter zu Mutter wanderten, waren wohl versickert, irgendwo auf einem Dorfe aber lebten sie im Herzen der alten Leute weiter. Sie mußten nur aufgezeichnet, aufgespielt werden. Und das tat der Oldenburger Professor Wilhelm Wisser, den man wegen dieser Lebensarbeit den schönen Namen »Märchenprofessor« gab. Er starb mit 92 Jahren im Jahre 1935 und am 27. August dieses Jahres wäre er hundert Jahre alt geworden.

Wie Wisser zum Sammeln dieser im Volke noch wurzelnden plattdeutschen Märchen kam, ist eine Geschichte für sich, die beweist, daß oftmals die entscheidenden und großen Dinge im Volksleben, im Volkstum durch einen Zufall ihre weiterführende Kraft erhalten. Als Wisser 1893 — er gehörte damals einer literarischen Gesellschaft in Eutin an, in der alle vierzehn Tage ein Mitglied einen Vortrag halten mußte — nach einem neuen Thema suchte, fiel ihm eine Reihe Märchen ein, die man ihm als Kind erzählt hatte, die teils, soweit sie ihm mit Einzelheiten im Gedächtnis haften, vielfach echtere und ursprünglichere Züge enthielten als die entsprechenden Bücher-märchen, teils aber überhaupt nicht in Büchern standen, also allem Anschein nach ihren Ursprung in mündlichen Überlieferungen haben mußten.

Die Phantasie des Volkes

Sollten diese Geschichten für immer und unwiderruflich verloren sein? Ein heimweh-artiger Schmerz, die Sehnsucht nach den Geschichten aus der Kindheit waren es, die ihn nun veranlaßten, auf die Suche nach diesen Märchenschätzen zu gehen. Vier Jahre waren unterdessen verfloßen, als Professor Wisser wiederum durch einen Zufall endlich auf die ersten Märchen stieß, die ihm eine alte Frau, eine echte Märchenerzählerin aus Griebel in der Nähe von Eutin, erzählte. 45 waren es auf einen Schlag. Zwar waren die gesuchten (diese wurden erst Jahre später gefunden) nicht dabei, aber viele andere, die genau so wertvoll waren. Nun war der Bann gebrochen, der Elfer stieg, Wisser suchte nun jahraus, jahrein alle Großväter und Großmütter in vielen Dörfern auf, um von diesen Alten die tief im Volke wurzelnden Märchen zu hören.

Nach und nach stellte sich aber heraus, daß von den einzelnen Sagen und Märchen, Schwänken und Schnurren, Schildbürger-, Hofnarren- und Eulenspiegelstreichen, Spuk-, Hexen-, Mord- und Räubergeschichten, wie sie sich das Volk in der Ulenflucht erzählt, viele verschiedene Fassungen und Abweichungen vorhanden waren, die nur bewiesen, wie unerschöpflich reich die Phantasie des Volkes, die Urwüchsigkeit und die Ursprünglichkeit der Märchen ist und war. Wisser nahm zuerst auch an, daß es genügen würde, aber bald schon stellte sich heraus, daß man sie wörtlich den alten Schreibern, Korbmachern, Töpfern, Tagelöhnern, Fuhrleuten, Schmiedeburschen und den alten Frauen und Männern nachschreiben mußte, weil sonst zu viele sprachliche Eigentümlichkeiten verloren gingen.

Das Denkmal der Liebe / Von Gerl Schoenhöf

(Schluß)

»Ihr Europäer seid immer geneigt, auch Unbegreifliches Sage zu nennen, lächelte die junge Inderin. »Es ist keine Sage«. Und sie erzählte: »Zwei Jahre vor der Vollendung des Tadsch besuchte Ustad-Isa seine Heimatstadt Schiras. Dort verliebte er sich in die Tochter eines reichen Persers. Der Vater des Mädchens wies jedoch die Werbung des in der Ferne arbeitenden Architekten ab, und die Tochter, obwohl sie die Liebe des Künstlers erwiderte, unterwarf sich dem väterlichen Willen. Als dann das Mausoleum vollendet war, strömten Hunderttausende aus aller Herren Ländern herbei, es zu besichtigen, unter ihnen auch der Perser mit seiner Tochter. Überwältigt von dem Eindruck des Wunderwerks, gab der Mann schließlich seine Einwilligung zur Heirat. Eines Tages, als die beiden Liebenden im Park des Tadsch Mahal lustwandeln, fragte das Mädchen: »Werden auch wir uns nach unserem Tode in solch einem Mausoleum wiederfinden?«

»Die Stätte unserer ewigen Vereinigung wird noch viel schöner sein als diese«, entgegnete der Künstler. Unbemerkt von den beiden, hatte Schah Dschehan diese Worte gehört, und in seiner Eifersucht um das Andenken seiner geliebten Frau Begum ließ er sich zu der unerhört grausamen Tat hinreißen. Das schöne Persermädchen aber hat den verstümmelten Mann trotzdem geheiratet und ihn betreut bis an sein Lebensende.

»Und welchem Zweck dient diese leere Halle hier rechts?« fragte ihn nach einer nachdenklichen Pause.

»Auch darüber steht nichts in den Reisebüchern«, antwortete die Inderin, »wohl nennen manche den Tadsch ein »Gedicht auf die Liebe«, doch keines sagt, daß die Erbauer auch für eine ewige Musik zu dem Gedicht gesorgt haben. In diesem Saal spielt die Musik. Setzen wir uns, und lauschen wir!«

Wir setzten uns auf die marmornen Stufen. Durch das offene Schnitzwerk der hohen

Spuren im Armenhaus

Einmal kam Wisser nach dem kleinen Dorfe Lensahn, um einen gewissen Mars Hinnerk auszuhorchen, der, wie ihm der Oberförster sagte, ein ganz dummer Kerl sein sollte, der keine einzige Geschichte wisse. Als Wisser trotzdem Mars Hinnerk besuchte, erzählte dieser zwei Tage lang in einem fort über 65 bis dahin unbekannte Märchen, Schnurren und Lieder. Genau so war es mit einer Frau Schultze aus Langenhagen, einer Frau von 71 Jahren, die noch jeden Walzer tanzt, die kurz und knapp, schlank und gewandt mit einer geradezu dramatischen Lebendigkeit stundenlang Geschichten erzählte, die im Stil und Ton ganz einzigartig waren. Lange Jahre war Professor Wisser hinter dem Märchen von dem weißen Wolf her. Wo er auch hinkam, es war keine Spur mehr von dem »Weissen Wolf« zu finden. Nur durch einen Zufall kam er nach acht Jahren seiner manchmal sehr schweren Forschertätigkeit in das Armenhaus von Niendorf hinein, in dem aber keine alten Leute mehr saßen. Dafür erbot sich die Frau des Ökonomen, Wisser einige Märchen zu erzählen. Und die erste Geschichte, mit der sie begann, war die — vom weißen Wolf, die alle anderen an Schönheit, Ursprünglichkeit und Vollständigkeit weit übertraf. Außerdem wußte diese Frau noch acht andere schöne Geschichten, die zum Teil alle sehr lang waren und anderthalb Tage in Anspruch nahmen.

Kleine Kulturgeschichte / Aus der Geschichte des Taschentuches

Daß man die Taschentücher heutzutage in der Hauptsache dazu benutzt, um sich die Nase damit zu putzen, erscheint wohl jedem als eine Selbstverständlichkeit. Dementsprechend sind sie ja auch gefertigt, nämlich aus gut waschbarem Stoff und nur soweit verziert, als es sich mit ihrer Zweckbestimmung verträgt.

Das war nicht immer so! Ja, wenn wir die Geschichte des Taschentuches zurückverfolgen, so können wir gerade das Gegenteil feststellen. Das Taschentuch diente nämlich zunächst weniger als Schnupftuch für die Nase denn als Zierstück und Luxusgegenstand für die reichen Leute.

Seine Heimat ist das Morgenland. Dort galt es für ein Vorrecht der Fürsten und Vornehmen, das Taschentuch im Gürtel zu tragen. Von dort aus fand es seinen Weg zunächst nach Italien, wo es bereits im 13. Jahrhundert unter dem Namen »Facilette« in einer alten Urkunde erwähnt wird. Über Italien gelangte es dann im 16. Jahrhundert nach Deutschland, wo man es bezeichnenderweise »Schnüffeldecke« nannte. Die Tücher waren aus Leinen gefertigt und wurden zunächst an der Schulter oder an der Seite angesteckt. Sie dienten zum Abtrocknen des Schweißes und auch für die Nase, daneben benutzte man sie aber auch als Kopfbedeckung.

Da die Taschentücher der damaligen Zeit überaus prunkvoll ausgestattet waren, blieb ihr Gebrauch allein der reichen Bevölkerung vorbehalten. Und auch deren Besitz an Taschentüchern muß — gemessen an den heutigen Verhältnissen — als äußerst gering bezeichnet werden. So zählte z. B. der Wäschervorrat Heinrichs IV. von Frankreich nur vier Taschentücher und König Karl II. von England verfügte nur über zwei. So gering die Zahl der Tücher damals auch war, um so kostbarer waren sie ausgestattet. Wertvolle Spitzen, durchbrochene Näfte, Perlenstickereien, silberne und goldene Quasten bildeten ihren Schmuck.

Um den Luxus einzudämmen, der mit den

Nur drei Exemplare einer Lebensarbeit

Von 1898 bis 1909 hat Wisser in seiner holsteinischen Heimat gesucht, in dieser Zeit haben ihm 231 alte Männer und Frauen 2000 Geschichten in 2500 verschiedenen Fassungen erzählt, die hätte Wisser sie nicht aufgeschrieben, dem deutschen Volke verlorengegangen wären. 1909 ging Wisser, wenn auch der Vorrat an Geschichten noch nicht erschöpft war, an die wissenschaftliche Auswertung, ihm lag daran, das Gefundene erst einmal in Sicherheit zu bringen, sonst wäre die Sammlung, wenn Wisser plötzlich verstorben wäre, wertlos für die Nachwelt gewesen. 2600 eng beschriebene Folienseiten sind es geworden, auf denen unser Glaube, unser deutsches Wesen in vielen Gleichnissen, in klarer Sprache, geschmückt mit treuerherzigen Derbheiten, Scherzen, unverzuckert, zum Ausdruck kommt.

Von dieser gewaltigen Arbeit sind nur drei Exemplare vorhanden: das eine besitzt das Reichsministerium des Innern, das zweite liegt in der Hamburger Universitätsbibliothek und das dritte wurde nach dem Tode Wissers der Kieler Universitätsbibliothek übereignet.

Aus diesen wertvollen Schätzen kann der Volkskundler erfahren, was und wie das Volk dichtete und erzählte, denn diese Märchen stellen einen der wertvollsten Beiträge zur Psychologie der Volksdichtung dar. Es ist ein Schatz von angehaunten Ausmaßen, des noch der völligen Ausmünzung harret. Sein Lebenswerk wird weiter in uns wirken, denn diese Märchen gehören dem ganzen deutschen Volke.

Aus der Geschichte des Taschentuches

Heute so einfach — früher so kostbar

damaligen Taschentüchern getrieben wurde, erließ man zahlreiche Verordnungen und Verbote. So setzte z. B. der Rat der Stadt Magdeburg im Jahre 1583 genau fest, welchen Preis die »Schnüffeldecke« der einzelnen Stände haben durften. Danach sollten die der »Mannespersonen vom Geschlecht« nicht über anderthalb Taler wert sein, der »gemeine Bürger« durfte einen halben Taler, und die Dienstboten durften nur einen halben Gulden dafür aufwenden.

Solange man das Taschentuch nach außen hin sichtbar in der Hand oder am Gürtel trug, solange blieb es auch mehr oder minder kostbares Schmuckstück. Erst zu Anfang des 19. Jahrhunderts läßt sich hierin eine deutliche Wandlung erkennen. Als nämlich die engen Kleider der Empirizeit nicht einmal mehr Gelegenheit dazu boten, das Tüchlein am Gürtel unterzubringen, fand es seinen Platz in der Kleider Tasche. Erst von dieser Zeit an trägt es seinen Namen zu Recht. Damit zugleich aber wandelte sich der Bestimmungszweck des Taschentuches immer mehr. Denn da man es nun nicht mehr sichtbar nach außen hin mit sich herumtrug, fielen die kostbare Ausstattung und der wertvolle Zierat bald ganz von selbst weg. Und kurze Zeit später war aus dem prunkvollen und teuren Luxusgegenstand das schlichte einfache Taschentuch — so wie wir es heute kennen — als unentbehrliches Gebrauchsgut für jedermann geworden.

Aphorismen

Die Sehnsucht nach Vollkommenheit ist die göttlichste Leidenschaft des Menschen.

Langeweile ist ein Zeichen der Armut des Herzens.

Das dankbare Herz ist ein Magnet für die Gaben des Lebens.

Unsere Wünsche deuten auf unser Schicksal hin.

Die Fähigkeit zu verzeihen ist der beste Beweis für eine gesunde Seele.

sie eigen und fuhr weiter. Ich setzte mich in die noch nachts still Hotelhalle, um die Stunde meiner Abfahrt zu erwarten.

Nach einer Weile hörte ich Klängen schreien. Diener liefen hin und her, und bald füllte sich die Halle mit erwartungsvoll erregten Menschen. Ich fragte den Portier nach der Ursache dieses mir zu so früher Stunde ungewöhnlich erscheinenden Treibens und erfuhr: »Die Herrschaften wollen den Tadsch Mahal bei Sonnenaufgang besichtigen.«

Als die Gäste sich zum Gehen anschickten, schloß ich mich ihnen in einem plötzlichen Impuls an. Da fühlte ich eine Hand auf meinem Arm und sah das lächelnde Gesicht der jungen Inderin vor mir. »Sie wollen also doch noch einmal den Tadsch sehen? Ich habe es ja gewußt!«

Der Jäger aus Kurpfalz / Von August Strub

seinen prächtigen Hofjagden heran und setzte ihn dann ein als

Kurfürstlich Pfälzischen Rheutenden Erbförster des Vorderen Soons, Hüttenherrn der erbbestandenen Hütte Kurpfalz zu Rheinböllen und Erbherrn des erbbestandenen Malteser Hospitalgutes von Soberheim, als ungehinderten Herrn über die Wald- und Heidemarken der Dörfer Eckweiler, Ippenschied, Pfersfeld, Rehbach, Seesbach und Untersbach und ihre Bauern.

Diese meilenweiten Gebiete umfaßten die Jagdgründe des Herrn »Kurfürsten im Kleinen«. Hier pirschte und herrschte er wahrhaft unumschränkt und jagte gar manchenmal wohl auch ein langgezopftes Wild. In der kurfürstlichen Oberförsterei Entenpfehl hielt er seinen fröhlichen Hof. Es wird erzählt, daß er, wenn er nach durchzechter Nacht morgens nicht herauskam, einfach das Fenster, welches von seinen Schlafzimmern in die Kapelle führte, aufstieß und so vom Bett aus der Messe beiwohnte. Je vernünftlicher der Erbförster dann schnarrte, um so lauter habe der Pater einer verschmitzt Ncheldens Ge-

Unser SCHATZKASTLEIN

Beethoven an unsere Zeit

Goldene Worte über Mensch und Schicksal
Als Beethoven die Taubheit drohte, schrieb er die folgenden Worte:

Mut! Auch bei Schwächen des Körpers soll mein Geist herrschen.

Geduld — so heißt es, sie muß ich nun zur Führerin wählen, ich habe es. Dauernd, hoffe ich, soll mein Entschluß sein, auszuhalten, bis es den unerbittlichen Parzen gefällt, den Faden zu brechen; vielleicht geht's besser, vielleicht nicht; ich bin gefaßt. (Aus dem Heiligenstädter Testament 1802.)

Kommt der Tod früher, als ich Gelegenheit gehabt habe, noch alle meine Kunstfähigkeiten zu entfalten, so wird er mir trotz meinem harten Schicksal zu früh kommen, und ich würde ihn wohl später wünschen. Komme, wann du willst, Tod, und ich gehe dir mutig entgegen. (Aus dem Heiligenstädter Testament 1802.)

Du darfst nicht Mensch sein, für dich nicht, nur für andere; für dich gibt's kein Glück mehr als in dir selbst, in der Kunst. (Tagebuchnotiz 1812.)

Das Beste, an dein Übel nicht zu denken, ist Beschäftigung. (Tagebuchnotiz, als er ganz taub wurde.)

Vieles ist auf Erden zu tun, tue es bald! (Tagebuch 1814.)

Selig ist, wer alle Leidenschaften unterdrückt hat und dann mit seiner Tatkraft alle Angelegenheiten des Lebens, unbesorgt um den Erfolg, verrichtet. Laß den Beweggrund in der Tat und nicht im Ausklang sein. (Tagebuch 1815.)

Der mit einem Übel behaftet wird, welches er nicht ändern kann und ohne welches sein Leben länger gedauert hätte, muß denken, daß er durch andere Ursachen noch geschwinder hätte umkommen können. (Tagebuch 1816.)

Zeige deine Gewalt, Schicksal! Wir sind nicht Herren über uns selbst: was beschlossen ist, muß sein. Und so sei es denn! (Ebenda.)

Die große Auszeichnung eines vorzüglichen Mannes: Beharrlichkeit in widrigen harten Zufällen.

Auch der Tadel wird für mich ersprießlich sein und so gern wie das größte Lob aufgenommen werden. (An Johann Wolfgang v. Goethe, als er ihm mitteilte, daß die Egmont-Musik fertig sei.)

Warum verbirgst du mir deine Not? Keiner meiner Freunde darf darben, solange ich etwas hab! (An einen Freund.)

meinde die allen Nimrods und Zechkumpanen drohenden Himmelsstrafen verkündet.

Dabei war dieser Gottesmann selber kein Kostverächter. Er ist es auch gewesen, der anlässlich eines Gelages, die von seinem Herrn umgebenen Anekdotchen geschickt verwertend, das Hauslied gedichtet und die Weise dazu erfunden hat, die wie ein frisch-fröhliches Waldhornduett erklingt:

Der Jäger aus Kurpfalz,
Der reitet durch den grünen Wald;
Er schießt das Wild daher,
Gleich wie es ihm gefällt.

Auf! Sattelt mir mein Pferd
Und legt darauf den Mantelsack!
So reit' ich weit umher
Als Jäger aus Kurpfalz.

Hubertus auf der Jagd,
Der schoß ein'n Hirsch und einen Has —
Er traf ein Mägdlein an,
Und das war achtzehn Jahr.

Jetzt reit' ich nicht mehr heim,
Bis daß der Kuckuck schreit;
Er schreit die ganze Nacht
Alhier auf grüner Heide.

Auch als die Franzosen einbrachen, stand der »Jäger aus Kurpfalz«, wie ein Geist hier und dort erscheinend und die Bauern zum Kampfe führend, seinen ganzen Mann.

Am 13. März 1795 ging der unvergleichliche Jäger Dianas und der Venus in seinen fröhlichen Himmel ein. Wie ein treuer Hund folgte ihm im selben Jahr sein Hausdichter und Kaplan.

Der Traum des Rokoko war ausgeträumt. Man muß am Denkmal gestanden haben, das Kaiser Wilhelm 118 Jahre später auf des »Erbförsters« einsamen Waldgrab am Entenpfehl hat errichten lassen, um jene Zeit der unverwüthlichen Lebensfreude ganz zu begreifen.

Kreis Stein

Ustanovitev Viehzuchtgenossenschaften v Kreisu Stein

Dne 21. in 22. avgusta so bile ustanovljene v Kreisu Stein potrebne Viehzuchtgenossenschaften (živinorejske zadruge). Glavna njihova naloga je, da uredi na najširši podlagi rejo bikov in spravi zadevo v zdrav in stalen red. Posamezne ustanovne skupščine so bile dobro obiskane in o potekle zelo živahno pod predsedstvom Kreisbauernführerja Vintlerja. Ustanovljene so bile:

Viehzuchtgenossenschaft Stein, obsegajoča občine: Stein, Steiner-Feistritz Zell, b. Stein, St. Martin i. Tuchein, Obertuchein in Möttinig; v načelstvu so: Jeras Paul, St. Martin i. Tuchein kot Obmann (načelnik), Gams Franz, Münkendorf kot Obmannstellvertreter (namestnik načelnika), Hudomal Franz, Möttinig kot Geschäftsführer (poslovodja).

Viehzuchtgenossenschaft Komenda, obsegajoča občine Komenda, Woditz in Holm; v načelstvu so: Strzin Johann, Komenda kot Obmann (načelnik), Rode Josef, Moschnitz kot Obmannstellvertreter (namestnik načelnika), Ritschel Vinzenz, Woditz kot Geschäftsführer (poslovodja).

Viehzuchtgenossenschaft Moräutsch, obsegajoča občine: Moräutsch, Lukowitz, Glogowitz in Kraxen; v načelstvu so: Widschwendter Peter, Egg-Lukowitz kot Obmann (načelnik), Lauratsch Johann, Moräutsch kot Obmannstellvertreter (namestnik načelnika), Scharz Jakob, Felbern kot Geschäftsführer (poslovodja).

Viehzuchtgenossenschaft Domschale, obsegajoča občine: Domschale, Aich, Podgoritz, Jauchen, Lusttal, Weintal in Schwarzenhof; v načelstvu so: Baron Leopold Abfalterer, Rotenbüchl kot Obmann (načelnik), Snoj Josef, Jescha kot Obmannstellvertreter (namestnik načelnika), Habjan Vinzenz, Aich kot Geschäftsführer (poslovodja).

Viehzuchtgenossenschaft Littal, obsegajoča občine: Littal, Waatsch, Trebeleu, St. Martin b. Kressnitz; v načelstvu so: Legat-upravitelj, Ponowitz kot Obmann (načelnik), Planinschek Alois, Retschiza kot Obmannstellvertreter (namestnik načelnika), Kokal Franz, Berg kot Geschäftsführer (poslovodja).

Kot je razvidno vodijo na novo ustanovljene zadruge povsem domači, sposobni kmetje in je ravno radi tega računati s tem, da bodo te zadruge kaj kmalu vplivale na dvig živinoreje v vsem Kreisu.

Kreis Krainburg

Soerland. (Apel Ortsgruppe NSDAP.) Nedavno se je vršil mesečni apel Ortsgruppe. Po pozdravu vseh navzočih po Ortsgruppenterminu so bile urejene zadeve Zellen- in Blockleiterjev. Nato je orisal Ortsgruppenleiter P. Fernberger sedanj položaj v vojaškem in političnem oziru, kar so navzoči poslušali z največjim zanimanjem.

Rodbinska kronika iz Gorenjske

Krainburg. Rodili so se: Franz Wester, Podbliza 8, Maria Markun, Krainburg, Josef Gerhard Langer, Krainburg, Franziska Studen, Strochein, Johann Gowz, Krainburg-Wart, Vera Barle, Naklas, Johann Ribnikar, Predassel. — Umrli je: Lukas Schimenetz, Felsendorf. — Poročila sta se: Vojna poroka: Johann Lederer, Obergefreiter, Krainburg s Mathilde Bergmann, Ferlach.

Gauleiter v novem Kreishausu Radmannsdorfi

Ogled raznih uradov in naprav okrožnega mesta

Gauleiter dr. Rainer je obiskal nedavno v spremstvu Gaupropagandaleiterja Reichsamtleiterja dr. Lapperja Kreis Radmannsdorf in si je o tej priliki prvič ogledal novi Kreishaus. Po pozdravu po Kreisleiterju dr. Hochsteinerju in Kreispropagandaleiterju dr. Marchartu je pokazal Kreisleiter gostom novo hišo, katere opremitve je z živahnim zanimanjem ogledoval Gauleiter. Umetniška in rokodelska enotnost tega po Klagenfurterju arhitektu Willi Mohru izgotovljene poslopja in lepota izvršitve sta bili s tega mesta že omenjeni. Gauleiter je poudaril, da odgovarja novi Kreishaus stavbenemu načinu stranke in da je najlepši na vsem Gorenjskem.

Nato je obiskal Gauleiter urad Ortsgruppe

Radmannsdorf, kjer so mu bili predstavljeni vsi člani Ortsgruppenstaba; tudi novi kino si je ogledal. Nadalje se je poučil Gauleiter o stavbah »Neue Heimat«. Nato je pozdravil župan Radmannsdorfa Gauleiterja v občinskem uradu; ogled vseh prostorov je podal vpogled v delo urada.

S posebnim zanimanjem si je ogledal Gauleiter športni prostor, kateri je bil povečini napravljen s skupnim delom. Napravo bodo predvidoma izročili jeseni obratu. Tudi o vzornem kopališču se je Gauleiter pohvalno izrazil.

Gauleiter je s svojim obiskom v Kreisu Radmannsdorf dobil prepričanje, da i stranka država stori vse, da se ugoti v kljub vojnim težavam vsem zahtevam.

Gorenjski pimpfi v poletnem laborišču

Igranje in šport ob Ossiacherseeu — Navdušeni so se vrnili

»Ni bilo povsem enostavno pri težkih razmerah, ki nam jih nalaga vojna, nuditi urejeno taboriščno življenje, toda zmogli smo«, tako je poročal vodja taborišča Oberjungzugführer Krings svojemu Bannführerju, ko je bilo zaključeno te dni taborjenje Banna Radmannsdorfa. V vsakokratno osemdnevno taborjenje po 100 pimpfov so poslali vsi Standorti HJ Radmannsdorfa svoje najboljše mladeniče v grad Ossiach ob Ossiacherseeu. Vse priprave za tako taborjenje so bile najskrbneje prirejene. Gebletsführung je ukrenila še več in je poskrbela za dobro in zadostno prehrano, kajti pri taborjenju ni najmanj važna prehrana in predvsem naj bi bilo s tem zagotovljeno, da so se mladeniči v kratkem času odpočili. V prvih dneh avgusta so prišli pimpfi Standortov Aßling, zgornje savske doline, in Bohinja na taborjenje, ki je imelo namen, da položijo čim več mladeničev »preizkušnjo pimpfov«. Že dolgo predvideni načrt taborjenja je predvideval predvsem šport in igre, tako da so vzivali mladeniči v čudovitem lepem vremenu prav mnogo svežega zraka. Višek taborjenja je predstavljala obisk Stabsleiterja Oberbannführerja Rauterja, ki se je osebno prepiral, da je bilo storjeno vse, kar je bilo sploh mogoče, da se napravi taborjenje pimpfov za lepo doživetje. Oberbannführer Rauter se je zelo pohvalno izrazil o dobri disciplini gorenjskih mladeničev in je obljubil onim, ki položijo z uspehom preizkušnjo pimpfov, uniformo.

V drugem taborjenju so se nahajali mladeniči Standortov Radmannsdorfa, Veldes in Scheraunitz. Ker je večina teh položila preizkušnjo pimpfov, se je na tem taborjenju že lahko dal vpogled v intenzivno delovanje HJ s svetovnonazornim šolanjem in domačimi večeri, toda tudi pri tem delu je bilo dosti časa, da so se večkrat na dan lahko kopali v Ossiacherseeu.

Zadnje taborjenje je bilo namenjeno izključno za Standort Neumarkt, ki je mladeničem obljubil Bannführer. Taborjenje je bilo namenjeno za to, da se skupnost in tovarišvo v Föhnleinu utrdi. Prirejane so bile med posameznimi vodi tekme, katerih nagrado je tvorila vožnja na Gölitz. Te dni se je vrnil Föhnlein Neumarkta domov, kjer ga je ob številni udeležbi prebivalstva sprejel Ortsgruppenleiter pl. Kurz. Hitlerjugend se je potrudila, da je pri teh taborjenjih napravila doživetje gorenjskim tovarišem v svoji skupnosti, ki naj pada na svoj način duh nemške mladine in njene cilje. Obenem naj taborjenje odlikuje one mladeniče, ki so se doslej obnesli pri delu HJ in ki so pokazali voljo, da pripadajo z navdušenjem novemu času.

Jesensko pridelovanje v petem vojnem letu

Sejanje krušnega žita v starem obsegu — Povečano pridelovanje oljevitih sadežev

V peti v tej vojni ima sedaj nemško poljedelstvo nalogo, da ustvari pri jesenskem obdelovanju podlage za zagotovitev kruha in mase za nemški narod. Radi tega se obrača NS-Landpost na kmečko ljudstvo, da med drugim izvede: ker se niso zahteve fronte in domovine do prehranjevalnega gospodarstva tekom vojne zmanjšale, temveč povečale, se mora potruditi kmečko ljudstvo navzlic vsem vojnim težavam z vsemi močmi, da v kolikor mogoče zadosti tem zahtevam. To pomeni na številnih področjih še nadaljuje povečanje storitev. Reichsnährstand je zato izdal za novo gospodarsko leto sledeče smernice: 1. posejanje krušnega žita v obsegu leta 1938/39, 2. povečanje pridelovanja oljevitih sadežev.

Napram številnim zahtevam na povečanje obdelovalnih ploskev za oljevit sadež, zelenjav, okopavine, vlaknastih rastlin, je bilo krušno žito tu pa tam v zadnjih letih nekoliko prikrajšano. Letos se mora zato izvršiti dolo-

čena korektura s ciljem, da se dosežejo zopet obdelovalne ploskve zadnjih mirovnih let. Potrebno je torej, da se za nekaj odstotkov poveča posejanje oljnih žit. Ker je potreba pomembnega povečanja pridelovanja oljevitih sadežev za okoli 30 odstotkov napram lanskemu letu, se bo ta cilj lahko dosegel le, če se bolj omeji pridelovanje poletnega žita. Nikakor pa se ne sme izvršiti povečanje pridelovanja oljevitih sadežev na škodo okopavin. Preskrba z dobrimi semeni to jesen ne nudi tako glede oljevitih sadežev kot tudi glede žitnih vrst nobenih težav.

Nadalje je treba skrbeti, da bo prihodno pomlad čimbolj zgodaj na razpolago zelena krma. To naj napoti mnoge obrate, da povečajo posejanje zimskih vmesnih sadežev odn. na novo posejejo. V kolikor se posejeta ogršica in repica kot zimski vmesni sadež, se mora izvršiti to posejanje poleg predvidenih ploskev za pridelovanje oljevitih sadežev.

kdo leži na njih. Torej se Schwabe osrči in pogumno stopa proti njima. Napravi smelo mal lok okrog stolov in stoji — ne pred Georgino. Tuja zakonska dvojica leži na njih, oba debela, oba oljnata, opremljena z modrimi naočniki, ki začudena strmita v nenavadnega obiskovalca.

Kaj takega Schwabe ni pričakoval.

Nekam jeclja se opravičujoč, se Schwabe naglo umakne in si ne ve pomoči. Modri naočniki gledajo za njim. Čuti tako rekoč, kako se mu zabadajo v hrbet.

Obrne se še enkrat. Ni to nobena halucinacija, sončnik je v resnici zelen in je edini zeleni na obali.

No kaj takega? Schwabe preudarja.

Georginini starši to niso bili. Te pozna. To sta bila tuja človeka.

No kaj takega? Preudari še enkrat.

Nato se obrne na moža, ki daje sončnike v najem, in cigareto kadeč leno sedi in gleda, kako se veča njegova glavica. Sončniki in stoli mu donajajo vsak teden prav čedno vsotico.

»Poslušajte — zeleni sončnik je vendar vaš? ga odgovori Schwabe.

»Kako to?«

»Ali ga niste dali v najem obitelji Schwarz?«

»Danes je postal prost.«

»Kdo?«

»Sončnik in ležalnika.«

»Ah?«

»Da, da. Kako to?«

»In gospoda?«

»Je odpotovala.«

Im Brennpunkt des Tages

V žarišču dneva

Mehl- und Backwaren-Marktordnung

Tržni red za močnato pecivo

Die Hauptvereinigung der deutschen Getreide- und Futtermittelwirtschaft hat eine Anordnung zur Änderung der Mehl- und Backwarenmarktordnung erlassen. Die Vorschrift über die Herstellung und Beimischung von Gerstenauszugmehl wird mit sofortiger Wirkung aufgehoben. Aus Gerste wird nur noch die Type 2000 (Brotmehl) hergestellt. Noch vorhandene Bestände an Gerstenauszugmehl sind in dem bisher vorgeschriebenen Umfang dem Weizenmehl Type 1050 beizumischen. Das Brot wird sich künftig aus 85 v. H. Roggenmehlerzeugnissen und 15 v. H. Brotmehl zusammensetzen. Bisher waren es 75 v. H. Roggenmehlerzeugnisse und 25 v. H. Brotmehl. Auch die Verpflichtung der Verarbeitungsbetriebe zur Beimischung von aufgeschlossenen Mehlen (Kartoffelwalmehl oder Quellmehl) wird ab 1. September eingeschränkt. Statt bisher 4 sind künftig nur noch 2 v. H. aufgeschlossene Mehle der gesamten Mehlmischung bei Backwaren aus Roggenmehlerzeugnissen und Brotmehl beizumischen.

Keine telegrafischen Glückwünsche

Nobenih telegrafičnih čestitk

Jeder wird dafür Verständnis haben, daß ebenso wie im Fernsprechverkehr auch im Telegrammverkehr vor allem der dringende kriegswichtige Verkehr sichergestellt werden muß. Private Wünsche müssen demgegenüber vorübergehend zurücktreten. Die Reichspost hat bereits alle Volkskreise zu einer Selbstbeschränkung im Telegrammverkehr aufgerufen. Mit Rücksicht auf die ständige Zunahme eiliger kriegs- und lebensnotwendiger Telegramme hat der Reichspostminister jetzt verfügt, daß mit sofortiger Wirkung bis auf weiteres Glückwünsche und ähnliche Redewendungen in privaten Inlandstelegrammen aller Gattungen nicht mehr angenommen werden, auch nicht mehr in Verbindung mit anderen Mittellungen. Feldposttelegramme sind von dem Glückwunscherbot ausgenommen.

Dachreparaturen nach Dringlichkeit

Popravila streh po nujnosti

Der Reichsinnungsmeister des Bauhandwerks hat eine Anweisung über die Ausführung von Dachreparaturen erlassen, um auf diesem Gebiet eine einheitliche Ordnung in den verschiedenen Reichsteilen und die Berücksichtigung der Dringlichkeit der einzelnen Arbeiten zu gewährleisten. Zum Nachweis von Reparatur-Betrieben an die Verbraucher und zum Ausgleich der Reparatur-Belastung der Betriebe sind bei den Innungen Dachdeckerreparaturdienste eingerichtet worden. Alle Aufträge laufen künftig über den für jeden Bezirk als Obmann bestellten Dachdeckermeister, der die Arbeiten von Fall zu Fall an die ihm angeschlossenen Betriebe verteilt. Ein unmittelbarer Verkehr von Kunden und ausführenden Dachdeckermeistern ist infolgedessen nicht mehr erforderlich. An Dachreparaturen können während der gegenwärtigen Kriegszeit nur solche ausgeführt werden, die der Erhaltung der Substanz dienen. Schönheitsreparaturen sind ausgeschlossen. Regenströmen dürfen behoben, Dichtungen gegen Feuchtigkeit ausbessert werden, aber Umdecken oder Erneuern von Dächern ist verboten. In der Rangfolge der Reparaturarbeiten an Dächern steht an erster Stelle die Behebung von Flieger- und Flakschäden. Es folgt die Beseitigung von Gefahrenstellen an den Deckungen und schließlich die behelfsmäßige Beseitigung von Regenstellen, soweit das zur Erhaltung der Wohnbarkeit nötig ist.

Kakor premagan boksač se Schwabe opoteka od ondof. Odpotovala!

Anita se bo posmehovala.

Spremeni smer in teče tako naglo kakor more, do kopališke uprave. Tam mu potrde žalostno vest. Tovarnar Schwarz je z obiteljo davi odpotoval, tako je.

Schwabe si da povedati hotel v katerem so stanovail.

V hotelu vpraša vratarja, če niso pustili kaj za Schwabeja.

Vratar pogleda v predal.

»Obžalujem.«

Schwabe zbere vse sile. »Glavo kvišku!« si dikтира. »Glavo kvišku!«

Ko se vrne k Aniti in Wernerju, reče na videz mirno:

»No. Teh pa danes kar ni na obalo.«

Werner ne reče ničesar. Tudi Anita ne reče ničesar.

Toda Schwabe ne more nikomur pogledati v oči. In ko le preveč potr strmi okrog v pokrajino, ga sune Werner v rebra in reče: »No povej vendar, kaj se je zgodilo?«

Le nerad pove Schwabe resnico, da je Georgine odpotovala brez duha in sluha, brez pozdrava in poljuba.

Wernerju je to uganka.

Schwabeju tudi.

Aniti ne.

Schwabeja je brezumno sram. Ponizan je, ves potr. Oba, Anita in Werner, sta zasledovala njegovo poznanstvo od prvega začetka do žalostnega poloma in molčita obzirno. Ko bi se surovo smejala, bi om vsaj zaklel. Laže bi mu bilo pri srcu.

(Dalje prihodnjič)

Roč Lennar: 26

Specemljevalec, ki ni nevaren HUMORISTICEN ROMAN

»Tudi«, odgovori Anita. Ne osrečuje je posebno, da jo ravno njena tekmica zaplete v razgovor.

»Slišala sem, da ste imeli smolo in stopili na risalni žebliček, kakšna škoda. Upam, da boste jutri zopet lahko plesali, tolaži Georgine. »Vaš znanec je namreč odličen plesalec«, pristavi pohvalno.

Znanec! to je značnica. Anita čuti, da ima sedaj priliko, prizadeti uničujoč udarec.

»Znanec?« reče. »To je moj zaročenec.«

Učinek je v resnici uničujoč.

»Oh, zaročenec? Oh!« Georgine obledi.

»Ampak vi vendar ne nosite nobenega prstana?«

»Vnanjosti nič ne ceniva«, odvrne Anita hladno. »Ali pa — vam to že lahko zaupam: zaročena sva ta no!«

Georgina sliši svarilo v Anitinih besedah. Neskončno je užalostena. Ko začne zopet nežno in rahločutno sviranje gosli, ji silijo solze v oči.

Naglo vstane in odide.

*

Kopališčni gostje napolnijo drugo jutro precej pozno obalo. Naspijo se, ker so prejšnji večer pozno šli spat. Zdravje, ki so ga v nočnih barh zapravljali s plesom, tobakom, vrvenjem, alkoholom in zakajenim zrakom, skušajo drugo jutro zopet pridobiti z lenim poleževanjem na obali in kratkimi okrepčili v morski vodi.

Werner, Schwabe in Anita ležijo na trebuhu. Dajo se obsevati po dobrotljivem soncu in opazujejo pokrajino. Ogledujejo si mimoidoče lepe žene v rdečih ali pestrih hlačicah čez majhne, sladke, večinoma še neobstoječe trebuške, nad temi pa pride potem varčno uporabljeni volneni prsnik, ki naj prikrije cepetljive prsi pred ravednimi pogledi.

Schwabe pogleda večkrat na svojo zapestno uro, če bo že kmalu deset. Werner in Anita vesta: ob deseth bo obiskal svojo znanko, da se predstavi njenim staršem. Werner odobrava Schwabejevo osvojitve. Ona je lepa, in fabrikantje so premožni.

Anita nasprotno molči. Ne izjavi se. Ona se upira tej osvojitvi. Ljubosumna je.

Končno je napočil pravi čas. Natančno ob deseth.

Schwabe si obleče kopalni plašč, ga močno zategne, smukne in v cvetnobeke čevlje za tenis, si počese lase in se odpravi. »Veliko sreče«, mu vošči Werner pri odhodu.

Na južni obali spozna Schwabe že od daleč zeleni sončnik. Bije razločno v oči, ni ga mogoče prezreti. Previdno se Schwabe približuje. Hoče priti od zadaj, da ga ne bi takoj zapazili. Če se pametno priplazi, lahko pred vsem pretehta položaj in popolnoma mirno lahko občuduje Georgino v kopalni obleki.

V duhu si predloči njeno sliko. To bo krasen pogled. Kopalni plašč si še bolj zategne.

Pod sončnikom stojita dva ležalnika, obrnjena proti morju. Ni še moči spoznati,

DELA MIRU

Pridobitev nove zemlje na Severnem morju

Morju iztrgana zemlja — Nemčija naj postane v desetih letih za okrog 21.000 ha večja

Nemčija je postala, ko so ji naprtli v Versaillesu neznosne pogoje, narod brez zemlje. Na 1 km² je prišlo povprečno 139

vzročile, da smo samo z velikimi težavami lahko uvažali naša najpotrebnejša živila.

Cetrtletka je bila najvidnejši izraz za to, da je Nemčija hotela vkljub vsemu temu izhajati z zemljo in samo vztrajno zahtevala, da se ji vrnejo njene kolonije. Razven tega se je obdelal vsak najmanjši kosček zemlje, da je na razpolago za prehrano. Celó morju naj bi bila iztrgana prostrana površina, da se pridobi nova zemlja, ne da bi se s tem motilo evropskega miru. O tem poročamo v naslednjem in o tem pričajo slike.

V večnem krogotoku plime in oseke meče »Svetli Hans«, kot imenujejo prebivalci Severno morje, svoje valove proti obali, da jo gloda in s silo razburkanega valovja vdere globoko v deželo. Že več ko 1000 let velja zato v Ostfrieslandu kot tudi ob Schleswig-holsteinski obali beseda: »Kdor se ne pušti zaježiti, se mora umakniti«. Človek je zato nastopil k nasprotnemu napadu, da zopet odvzame nekoč zgubljeno deželo morju. Tako je, kot znano, pridobila Nizozemska tekom stoletij kos za kosom več kot 6000 km² velikega Zuidersekega jezera.

Od leta 1918, tu dobe vedno več suhe zemlje, katero delo predvideva osušitev največjega dela Zuidersekega jezera. Že l. 1932. je bil dokončan 30 km dolgi ločitveni jez in prvega izmed štirih nameranih velikih zaježenih svetov, ki merijo skupaj 225.000

ha, wierinski morski zaježeni svet so začeli obdelovati in izkoriščati.

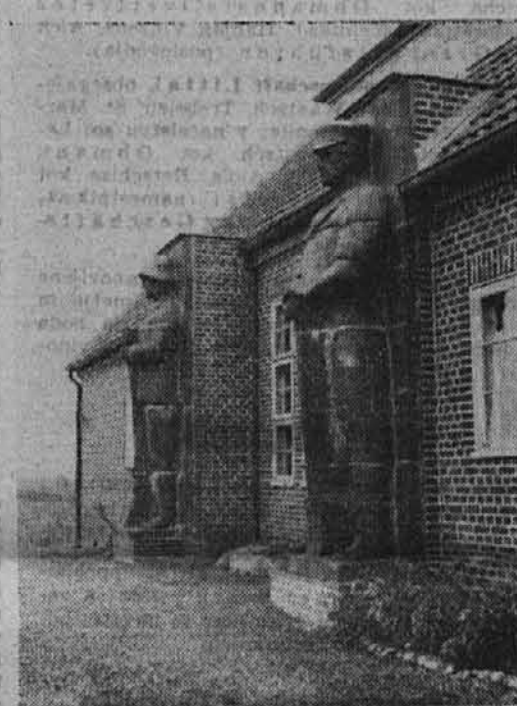
Ob nemški obali Severnega morja razmere za pridobitev zemlje niso tako ugodne. Tu se mora nova zemlja dobesedno šele napraviti in ne kot na Nizozemskem samo »vzdigniti« z zaježitvijo in osušitvijo. Pri tem igra »naplavljanje« Severnega morja veliko vlogo. Ta je v tem, da morje odlaga blato v mirnih zalivih. Dela za pridobitev zemlje se začno radi tega s tem, da se napravi s suhe zemlje pritrjene brvce iz protja v plitko morje, tako da se lahko ujame blato v tako napravljenih zalivih. V jarkih poleg teh gredic se pripeljejo snovi za usedanje, ko se tudi voda začne odtekati raz tekom let narasle zemlje. Končno nastopi drevje, da ustali s svojimi močnimi koreninami zemljo. Če je nato pozelenela zemlja s travo, dobe tam gosi in ovce prvo hrano in prišel je čas, da se zavaruje pridobljena zemlja z močnim jezo.

Medtem ko je ob vzhodno frizijski obali nastal kraj Neuwesteel kot prva vas na zaježenem svetu v velikonemškem Reichu, se razprostirajo ob schleswig-holsteinski obali dela za pridobitev zemlje od izliva Labe do Hindenburgovega nasipa, ki veže otok Sylt s suho zemljo. Po za prvih 10 let zasnovanem delovnem načrtu naj bi se pridobilo okoli 20.000 ha zemlje in nadaljnjih 11.000 ha zemlje naj bi se z zaježitvijo spravilo v boljše stanje za obdelovanje. Že sedaj se

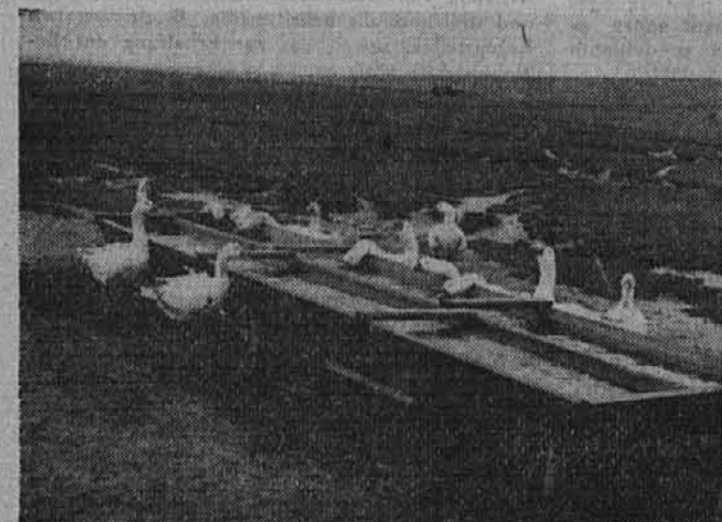
vidi cela vrsta holmekov, kot holm Adolfa Hitlerja, Hermannia Göringia, Hort Wessela in Osewold z njihovimi lepimi kmečkimi hi-

ljudi. Celó pri najbolj intenzivnem obdelovanju se ni mogla sama preživljati. Finančne spletke mednarodnega židovstva so po-

šicami in rodovitnimi polji, da podamo o zmagovitem boju našega časa proti Severnemu morju vtisa polno sliko.

K našim slikam zgoraj levo: S trdim delom so morale biti napravljene zaježilne naprave, v sredini: Uspeh ni izostal, desno: Moderne naprave za reguliranje vode v kanalih, ki so za jezovi, v sredini levo: simbolni čuvarji novo pridobljene zemlje — kmet in vojak pred vodom v skupno hišo, v sredini desno: Na veselem sprehodu, spodaj levo: Razsežni pašniki omogočajo veliko ovčereje — v sredini spodaj: kmečka hiša na holmu Adolfa Hitlerja, spodaj desno: Prvi vživalci: gosi in race. Bilder: Atlantic, Klieschee NS-Gauverlag

30 svetu

Trčenje, ki se je dogodilo 20 kilometrov severno od Stockholma med ekspresnim vlakom na Laponsko in osebnim vlakom, je imelo čudne posledice. Na daleč so bili potreseni po tiri neštествni 10 kronski bankovci, s katerimi se je igral veter. Videti je bilo kot snežni zamet. To je bilo za to, ker se je prevažalo v poštnem vozu 900.000 kron, ki so bile namenjene za izplačila v več tovarnah.

»Po Dünkirchnu je veljal 100 funtov težak prašič 4,88 dolarjev. Sedaj velja enak prašič 16 dolarjev,« je pisal pred nekaj dnevi »New York Daily Mirror«. »L. 1940. se je za en dolar lahko kupilo 20 funtov svinjskega mesa, dočim se dobi danes za ta denar samo 6 funtov mesa. Toda«, tako končuje list, »to podražje predstavlja samo viden znak inflacije. Razven tega so še manj vidni, zato pa bolj vznemirljivi znaki. Izdajanje nadaljnjih novčanic in otvoritev nadaljnjih bančnih kreditov dokazujeta, da gre Amerika inflaciji na-

sproti. V tekočem proračunskem letu gre dnevno 25 milijonov dolarjev v promet.

Nenavadno doživetje je doživel nedavno italijanski kmet v Cagliariu, ki je prišel v mesto. Pri bombnem napadu ga je zasula bomba. Ostal je sicer pri življenju, moral je pa vzdržati 6 ur v neprijetnem položaju pod ruševinami. Nato je prišel drugi bombni napad in zopet je eksplodirala v bližini zasutega bomba, ki je ruševine in tramovje kratko odmetla. Na ta način je bil kmet svoboden ter ga je zračni pritisk celó postavil na noge. Na svoje začudenje je ugotovil, da pri vsem tem ni odnesel niti najmanjše praske.

V pristaniškem mestu Puna (Ekvador) so se spuntale kmet nastanjene pomorske enote, vendar je, kakor javljajo iz Quita, policija tu upor zadržala.

V Parizu je odprla leta 1922. v Ajacciu kot hči polkovnika rojena Micheline Musselli odvetniško pisarno ter je najmlajša odvetnica v Franciji. Njena mati je zaposlena pri njej kot tajnica.

Bolgarija je ena izmed redkih evropskih držav, v kateri nimajo plina v gospodinjstvu za razsvetljavo in kuho. V vsej Bolgariji ni niti ene plinarne. Sedaj nameravajo preskrbeti Sofijo s plinom iz plinarne, katero bodo zgradili. Da se preskusi, če bi bil domač premog dober za proizvodnjo plina, so odpeljali iz Pernika v Nemčijo 150 ton črnega premoga, kjer ga bodo preiskovali za pridobivanje plina in koksa.

V župniji Finström na enem izmed največjih Alandskih otokov so letos začeli z izkopavanjem. Pri tem so odkrili vas iz ledene dobe. Tam so našli številne, zelo dragocene arheološke predmete.

Führer je na predlog Reichsministra für Bewaffnung und Munition, Speera, odredil novo ustanovo, ki omogoča zaostalom v tej vojni padli visokošolski študij. Za ustanovo so namenjeni prispevki, ki se stalno stekajo v prid oboroževanja pod značko »oklopniški posad« pri državni banki in njenih podružnicah.

V Tournalu je bila odkrita pri izkopavanju stara podzemljaska peč iz 1. in 2. stoletja po

Kr. Iz te peči vodijo razne cevi, tako da lahko smatramo, da gre za preprosto napravo centralne kurjave.

Louis Couton iz francoskega mesta Montlocun trdi, da ima najdaljšo brado na svetu. Ker je brada z dolžino 335 m res nenavadno dolga, gotovo ne bo mogoče zanikati tega rekorda.

Kot kaže statistika, ki jo je sedaj objavil ameriški urad za ljudsko štetje v Washingtonu, je nemščina v Zedinjenih državah jezik, ki ga izmed vseh tujih jezikov najbolj govore. Na drugem mestu je italijanscina, na tretjem poljščina. V New-Yorku je značilno židovski jezik najbolj razširjeni tuji jezik, dočim je italijanscina na drugem, nemščina pa na tretjem mestu.

Gotovo redko najdbo je našel nek mož pri iskanju gob v bližini Bischmisheima (Westmark). Našel je v gozdu dve velikanski gobi, ki sta bili spodaj zrasli in sta skupaj tehtali 40 funtov.

V spomin preteklih let

Ognjeni krst polkov Kärntna in Kranjske dne 26. avgusta 1914.

III. armadni zbor je bil že 25. julija 1914. mobiliziran kot rezerva za srbsko vojsko. Tja pa ni bil odposlan, ker je Rusija vstopila v vojno; čeprav je bil že prve dni avgusta pripravljen za odhod, se je zakasnil odhod v Galicijo do 10. avgusta. V času od 15. do 20. avgusta so bile čete tega zbora dosele v prostor Stryja za Dnjestrom. Razmeroma dolgo čakanje v mestih mobilizacije je bilo porabljeno v posameznih polkih za vojne vaje, ki so služile za boljše pripravljenost za pohode in bojevanje.

Vojni razpored III. armadnega zbora (Graz) je bil sledeči:

45 bataljonov, 7 škadronov, 24 baterij (140 topov), 3 teh. stotnije. Poveljnik zbora: general pehote Emil Colerus pl. Geldern. Šef zbornega generalnega štaba: polkovnik Richard Müller.

Pehotna divizija Graz. Podmaršal Karl Gelb pl. Siegestern. 11. pehotna brigada, generalni major Ludwig pl. Fabini, pehotni polk št. 7 (4 bat.), 2. bos-herceg. (3) 12. peh. brig., gen. maj. Felizian Krasel, pešpolk št. 17 (4) 8. in 9. bataljon poljskih lovcev. Diviz. 6. bat. voj. topn., polkovnik Karl Kratky, vojni topn. polk (5-baterij), vojni havb. polk 3 (2).

28. pehot. div. Ljubljana. Podmaršal Rudolf Kralček. 55. peh. brigada, gener. major Alfred pl. Hinke, pehot. polk 87 (4), peh. polk 97 (3), bat. poljsk. lov. 2. 56. peh. brig., gen. major Johann Fernengel, peh. polk 27 (4), peh. polk 47 (4); 7. bat. poljsk. lovcev. Div. konjica, 1. in 3. škadron dragon. polka št. 5. 28. vojna topn. bat. gen. major Wilhelm Elmar, vojni topn. polk 8 (5), voj. havb. polk 3 (2).

22. div. strelcev Graz, podmaršal vitez Heinrich Kraus-Elislag. 43. brig. strelcev, gen. maj. Josef Nemeczek, 3. polk strelcev (3), 26. (3), 44. brig. strelcev, gen. maj. Ignaz Schmidt pl. Füssina, strelski polk 4 (5), 27 (4). Div. konj., 2. in 4. škadron drag. polka št. 5. 22. vojna topn. bat., polkovnik Michael Gartner, vojni topn. polk 7 (4), vojna topn. div. 22 (2), vojna havb. div. 22 (2).

Zboru neposredno podrejeni: škad. ulansk. pol. 5, vojna havb. div. 3 (2), 4. in 5. stotn. sapersk. bat. 3., 5. stotn. pion. bat. 3.

III. zbor se je začel premikati 21. avgusta opoldne. Prilježne čete še niso bile vse formirane. Strelski polk Klagenfurt št. 4 je štel 5 bataljonov in 3 strojnične oddelke. Opremljen je bil gorsko z izredno številnim pratečem (tovorne živali in dvokolesni vozovi). Z železnice je bil razložen šele v noči od 20. na 21. avgust in je odkorakal ob 15. uri.

Dispozicija armadnega vrhovnega poveljstva z dne 22. avgusta je odredila zbiranje 3. armade (armadni poveljnik GdK. Brudermann) v prostoru Magierow—Zolkiew—Kulikow in vzhodno od Lvova. Njej se pridruži 23. avgusta III. zbor, ki je prišel vzhodno od Lvova.

Nato je izšlo povelje 3. arm. poveljstva z dne 23. avgusta ob dvanajstih:

III. zbor je pripravljen od 24. avgusta zjutraj za napad na sovražnika, ki prodira iz smeri Borodyja, katerega bo izvedel po povelju arm. poveljstva v zvezi z armadno skupino GdK. pl. Kövessa z močnim desnim krilom v splošnem na višinah med Peltewom in črto Bobska—Przemislany—Pluhow.

Na to povelje je odredilo poveljstvo III. zbora preokret svojih divizij od leve na desno 6. 28. inf. div., 22. strelske div. do 24. avgusta zjutraj z nočnim pohodom na sedaj proti Vzhodu obrnjeno fronto. Dne 24. in 25. avgusta so prišle divizije 3. armade v prostore za pripravljenost za boj s sovražnikom. Dne 25. avgusta 1914. ob 18.30. uri je izdalo poveljstvo 3. armade povelje za bitko dne 26. avgusta. Po

tem je moral zavzeti III. zbor višine jugozapadne od Zloczowa. Nato je bilo izdano pri III. zboru pozno zvečer, ob 23. uri povelje za napad dne 26. avgusta. Po tem povelju je morala prva bojna črta vseh treh divizij, 6., 28. peh. div. in 22. strelske div. istočasno prekorati dne 26. avgusta ob 8. zjutraj črto Olszanica—Zlota Lipa in začeti bitko.

V prvih dopoldanskih urah 26. avgusta 1914. so prišli polki III. zbora, štajerci, Kärntnerji, Kranjci in Primorci v prvič v stik s sovražnikom, z nasprotnikom, ki je imel že bogate skušnje iz rusko-japonske vojne in boljše topničarsko in siceršno pripravo za to vojno, ki jo je hotel. Če vkljub tej premoči ni odločilno uspel, govori to za napadni duh čet III. zbora. Po soglasnih izjavah sobojevnikov se je izvršeno obnesel naš bojni način, da so po kratkem hitrem streljanju napadli Rusi. Sovražnik se

Imena denarja v luči jezikoslovja

Kmalu po prihodu v svoja današnja bivališča (proti koncu 6. stoletja) so prišli Slovenci pod bavorsko, posredno pod frankovsko oblast ter so ostali več kot tisočletje zvezani s frankovsko državo oziroma z njenimi nemškimi nasledniki. Vpliv te tesne zveze se kaže v tem, da so sprejeli od nemških sosedov s kulturnimi pridobitvami tudi nemške besede, nemške označbe za raznovrstne predmete: za o-rodje, mnogotere naprave, oblačila, rastline itd. ter seveda tudi za denar.

Ime »denar« (dinar) izvira iz latinščine (denarius) v rabi denar, ki je imel svoj nastanek v uredbi rimskega cesarja Konstantina Velikega. Nemški denarni sistem pa se je razvil na osnovi denarne reforme Karla Velikega. Osnova računске enote je bil Schilling; tako so namreč zdaj imenovali rimski solidus. Delili so ga na 12 pfenigov. 20 Schillingov je tvorilo liro ali funt. Priporočiti pa je treba, da so se v naših krajih držali britanskega sistema, po katerem se je delil funt na 8 šillingov, šilling pa na 30 pfenigov.

Razne gosposke so začele kovati tudi »domače denare«; kot vzorec so služili bavorski (regenburgski) pfenigi. Zelo cenjeni so bili pri nas pfenig iz kovnice salzburskih škofov v Friesachu (Kärnten). Kovnice so bile tudi v Pettau-u, Reichenburgu in Rann-u; dalje je imel veljavo denar kärntnerskih vojvod iz kovnic St. Veit a. d. Glan, Völkermarkt, Landstraß in Ljubljana; Babenberganci pa so dali kovati novce v Villachu in Griffenu. Omeniti je treba še denar grofov von Cilli in denar oglejskega patriarha.

Po mongolskem vpadu l. 1241. so začeli Friesacher pfenige izpodrivati Grazer pfenigi iz kovnice štajerskih deželnih knezov v Grazu, v sredini 14. stoletja pa Wiener pfenigi (vinari); kovali so jih hamburški vojvode od 13. do 14. stoletja v Wiener-Neustadt. Po denarni krizi v drugi polovici 15. stoletja je bil uveden nov sistem; uveljavil se je krajcar, ki je veljal 4 pfenige. Uveden je bil tudi renski zlatnik, imenovan goldinar ali rajnski (Rheinischer Gulden). Goldinar se je tedaj delil na 60 krajcarjev, kajti desetinskega (decimalnega) sistema takrat še niso poznali. O poznejših denarnih uredbah naj omenimo uvedbo tolarja po terezijanskem dogovoru o konvencionalnem tečaju. Leta 1832. je bila uvedena avstrijska veljava in poslej je bil goldinar razdeljen na 100 krajcarjev. Zlata krona veljava je pa bila uvedena l. 1892; krona je veljala 100 vinarjev.

Zelo so cenili v starih časih beneški denar; beneški cekini n. pr. so bili tako priljubljeni, da so ostali v Avstriji v veljavi še do leta 1822, torej po razpadu beneške republike.

je takoj umaknil navzlic svoji premoči. V boju od moža do moža so prekašali štajerci, Kärntnerji in Kranjci Rusi. To je spoznal sovražnik že takoj prvi dan in je potrjeno po izjavi ruskega generalštabnega častnika proti lastnemu častniku, ki je prišel ranjen v ujetništvo 26. avgusta zvečer: »Nasproti nam je stal III. avstrijski zbor, proti kateremu nismo pustili napasti naših čet«.

Kar so se močje III. zbora že v miru učili, to so pokazali v prvih urah preskušnje, boj do smrti in zvesto tovarštvo. Danes, 29 let po ognjenem krstu prvega dneva bitke pri Zloczowu, se spominjamo v ponosni žalosti onih, ki so z nami šli v boj in so že pri ognjenem krstu padli. Kranjci in Kärntnerji gredo po kratki ločitvi zopet isto pot. Vam, tovarišem 17. pešpolka, strelskega polka št. 27. (polka gorskih strelcev št. 2), bataljona poljskih lovcev št. 7 in poljskega topničarskega polka št. 7 in vseh ostalih delov čet, kjerkoli ste se s nami skupaj borili, ključemo, da bomo skupaj korakali tudi v bodočnost.

Hubert Bauer

Rayno tako je avstrijski denar preživel po prvi svetovni vojni Avstrijo; v naših krajih je bil v rabi, sicer žigosan, do leta 1920. Kmet se trdovratno drži starih izročil in se ne more sprijazniti tako hitro z nobeno novostjo; zato naše ljudstvo še danes ni pozabilo imena »krona« in celo »goldinar« še živi, vsaj po imenu, kajti ni še izumrl rod, ki je moral računati v goldinarjih.

Jasno je, da imena za denar pri nas niso bila domačega izvora, ker smo s tujim denarjem sprejeli tudi tuje izraze. Največ imen izvira iz nemščine, nekaj iz italijanske, madžarske, latinščine in celo grščine in turščine. Najstarejša imena pomenijo hkrati ime za utež, ker prvotno novce niso šteli, temveč so jih tehtali (vagali). Tako so nastala imena funt, libra, marka in talent. Šele pozneje so začeli kovati denar določene teže in oblike. Tedaj so kovanci tudi dobili razne podobe in številke, da so jih lahko razlikovali med seboj.

Denar so poimenovali po raznih vidikih: po kovini, njeni teži, debelosti, velikosti, obliki in barvi; po kraju, kjer so novce najprej kovali; po številkah, ki so označevale vrednost novcev; po raznih podobah, ki so jih imeli na sprednji strani ali obratni strani; po izdajatelju novca ali po napisu na njem; po raznih

Ali sme ženska kaditi?

Na povabilo instituta za pobijanje nevarnosti, ki jih povzroča uživanje tobaka, je v avli Friedrich-Schiller-jeve univerze v Jeni govoril Oberfeldarzt dr. med. habil. Paul Bernhard o temi »Vpliv kajenja cigaret na rodovitnost žene«. Svoja izvajanja je opiral na opazovanja, ki so jih zbrali od 345 kadilk in 5000 nekadilk.

Žena, tako je dejal dr. Bernhard, je s kajenjem bolj ogrožena kakor moški, ker so celice njenega telesa, njen živčni sistem, njene hormone žleze in mineralije podvržene lahkim spremembam. Tobačni strup načne telesa za hrbino in dobro prikrito. Prvotno se pojavi komaj opazljiva škoda. Ker si pa človeško telo, ko se navadi na ta strup tega vedno bolj in več želi, se sčasoma razširijo bolezni, ki se jim v večini primerov ne da ugotoviti, da imajo svoj izvor v uživanju tobaka.

Posebno škodljiv je vpliv tobaka na sistem hormonskih žlez. S kajenjem se predvsem moti funkcija zaščitne žleze, pospešuje njeno izločanje ter povzroča zgodnejši nastop mene-

drugih posebnosti, ki so jih imeli novci po raznih krajih in v raznih časih.

Imena po kovini so n. pr.: goldinar (iz nemščine Gulden = der Guldene, zlatnik), pfenig — penez (iz starovisoke nemščine pfennig, kar pomeni prvotno vsak kovani denar). Po debelosti se imenuje groš (iz latinščine grossus = debel, toda po nemškem posredovanju: der Groschen). Po kraju so dobili imena med drugimi naslednji kovanci: cekin (ital. zecchino) od »la Zecca« v Benetkah, kjer so denar kovali; helar (Heller) ima ime po mestu (Schwäbisch) - Hall, kjer je bila kovnica za tak drobni; ime vinar je nastalo iz Wiener(geld); tolar nemško Taler, je bil prvotno zlatnik iz mesta Joahims t a l; rajner, rajnski, ranjski se imenuje tako po reki Rhein (Rheinischer Gulden). Po številkah so dobili ime: cvajar — dvojač, novce za dva krajcarja ali vinarja, iz nemščine Zweier; firar, firarpocen — četrtak, iz nemščine Vierer, Viererbatzen (Batzen = Betz, Petz, to je medved v grbu mesta Berna, kjer so ta novce najprej kovali); cegnar, cegnari-ca, cenar — desetica ali desetak (za 10 goldinarjev ali kron, pa tudi za 10 krajcarjev ali grošev) iz nemščine Zehner; cvancigar, cvancigarca — dvajsetica, iz nemščine Zwanziger doplar — dvojni tolar iz nemščine Doppler (Doppeltaler); ime jezerak — tisočak izvira iz madžarsčine (ezer = tisoč).

Mnogi novci so dobili ime po podobah na denarju. Tako je nastalo ime boks za četrtak iz nemščine Bockspennig, ker je bila na kovancu podoba kozla (= Bock). Krajcar je imel vtisnjen križ (= Kreuz). Drak so imenovali madžarski zlatnik, kakršne so kovali v 17. stoletju v Kremnitzu. Novce je nosil na eni strani podoba sv. Jurija z zmajem; zmaj pa se imenuje nemško Drache, latinsko draco. Ime krona menda ne potrdjuje nobene razlage; kovanec je imel vtisnjeno krono. Tudi marka se imenuje po vtisnjeni znamki (= die Marke).

Omembe vredna je označba »frank« oziroma »fronke«. Še pred kakimi 50 leti so rekli po nekaterih naših krajih kmetje, kadar so imeli opraviti pri davkarjih, da so »fronk plačali«, t. j. da so davke poravnali. V tem izrazu tiči spomin na čas francoske vlade (1809—1813) v ilirski kraljevini, h kateri je spadalo tudi naše ozemlje. Frank (der Franken) je kakor znano francoski denar, ki je bil v veljavi tudi v ilirskih pokrajinah.

Kakor razvidimo iz našega kratkega pregleda, nam povedo imena za denar mnogo zanimivega tako v zgodovinskem kakor v jezikoslovnem pogledu.

K. M.

Dr. F. J. Lukas

Ausschneiden! Aufbewahren!

Man schreibt klein!

Deutsch methodisch und praktisch

205. Stunde.

Was wir immer wieder hören.

1. Glauben Sie daran? — Ali verujete v to?
2. Mit anderen Worten — z drugimi besedami
3. Es ist sehr zweifelhaft, daß — zelo dvomljivo (negotovo) je, da
4. Ich gebe zu, daß — Priznam, da
5. Was wissen denn Sie davon? — Kaj pa veste vi o tem? Kaj vam je znano o tem?
6. Begreifen Sie endlich! — Razumite vendar že!
7. Was tun Sie denn da? — Kaj pa delate vi tu?
8. Ich muß gestehen, daß — Priznati moram, da
9. Ich habe mich schon daran gewöhnt — Temu (tega) sem se že privadil
10. Vorausgesetzt, daß — če je tako, če bo to
11. Bitte belegen Sie mir einen Platz! — Prosim vas, zagotovite mi prostor!
12. Tun Sie, als ob Sie zu Hause wären! — Storite, kot da ste doma!
13. Das kann ich nicht von Ihnen verlangen! — Tega ne morem zahtevati od vas!
14. Woher kommt das? — Odkod to?
15. Befolgen Sie meinen Rat! — Poslušajte moj svet! Ravnajte se po mojem nasvetu!

16. Treiben Sie Sport? — Ali gojite šport?
17. Sie werden sich daran gewöhnen müssen! — Temu (tega) se boste morali navaditi!
18. Sie können stolz darauf sein! — Oglejte si to sliko!
19. Betrachten Sie dieses Bild! — Oglejte si sliko!
20. Mir ist der Fuß eingeschlafen — No ga mi je zaspala
21. Was ist passiert? — Kaj se je zgodilo?
22. Ich weiß noch nichts davon — O tem še ne vem ničesar
23. Um ein Haar hätte ich den Zug veräumt — Za las je manjkalo, pa bi zamudil vlak
24. Was soll ich sagen? — Kaj naj rečem?
25. Was hat Ihnen der Arzt verschrieben? — Kaj vam je odredil (predpisal) zdravnik?
26. Sagt Ihnen das nichts? Ali vam to ničesar ne pove?
27. Dafür bin ich zu alt (jung) — Za to sem prestar (prepmeten) [premlad (premlad skušen)]
28. Warum, wenn man fragen darf? — Zakaj, če smem vprašati?
29. Welch ein Pech! — Kakšna smola!
30. Bleiben Sie mir vom Leibe damit! — Proč od mene s tem

Es sei denn, daß — razen, če

1. Entschuldigen Sie, kann man hier Platz nehmen?
2. Ist jemand hier, der fließend italienisch spricht? Nein, hier ist niemand.
3. Es steht jedermann frei, die Ausstellung kostenlos zu besuchen.
4. Nur einer ist unser Führer: Adolf Hitler!
5. Im Kriege darf keiner abseits stehen, sondern jeder hat seine Pflicht zu tun.
6. Die beiden, die zuletzt den Saal betraten, sind Ausländer; der eine ist aus Rom, der andere aus Zürich.
7. Wo sind Karl und Franz? Alle beide sind zur Zeit an der Ostfront.
8. Sorgen Sie dafür, daß wir Plätze für das Theater bekommen, um alles übrige werde ich mich bekümmern.
9. Der letzte, der hereinkommt, soll die Türe schließen.
10. Es geht in diesem Kriege nicht um das Schicksal des einzelnen, sondern um das des ganzen deutschen Volkes.

Der arme Hase klagt.

- Menschen, Hunde, Wölfe, Luchse, Katzen, Marder, Wiesel, Füchse, Adler, Uhu, Raabe, Krähe, jeder Habicht, den ich sehe, Elstern auch nicht zu vergessen, alles, alles will mich fressen,
1. der Luchs — ris
 2. der Marder — kuna
 3. das Wiesel — podlasica
 4. der Uhu — velika uharica, vir
 5. der Habicht — kragulj, skobec
 6. die Elster — braka

Razno

Za naslednika Sumer Wellesa je bil imenovan pomočnik državni tajnik Breckindge Long za državnega tajnika v državnem departmaju USA.

Največje severnoameriško radiooddajno podjetje podaja preko New Yorka še nekaj časa svarilna poročila o raznih spopadih v Harlemu, Detroitu in drugih krajih, odvidno da odvrne izbruh hude prenapetosti med belci in črnci.

O vltu uspeha quebeških razgovorov v Londonu poroča dopisnik lista »Neue Zürcher Zeitung«, da ima vse poročilo tako malo pozitivnih navedb, da je povsod razočaranje in negotovost!

V sredo je priznal glasnik čunghinske vlade, da quebeško izjavo »lahko opazuje samo z rezerv«. Jasno je, da veže še nadalje boj proti Nemčiji moči, brez katerih ni možno napasti v Pacifiku. Samo skupne angleško-ameriške bojne sile lahko nekaj zmorejo proti Japonski.

O pomankljivem zdravstvenem stanju v Indiji se poroča v poročilu severnoameriškega zdravnika dr. Johna Granta. Leta 1939. je umrlo samo za malarijo 11½ milijona Indijcev, 100.000 smrtnih žrtve zahteva kolera, 50.000 jih je pa umrlo za kozami.

V Bruslju—Uccle so bili iz neke vile izropani perzijski tepihi, kožuhi in druge obleke, tobačni izdelki in fotografski aparati v vrednosti 2.000.000 belg. frankov.

Prve »živilske nakaznice«, ki jih pozna zgodovina, so bile izdane na Grškem med Peloponeško vojno. Bile so izredno vzdržljive, kajti bile so iz marmorja. Na tenkih tablicah so bile zaznamovane vsakokratne dodelitve živil za vsakega člana prebivalstva in po nakupu je bilo dotično polje razvrednoteno s kljuko. Sodobni grški zgodovinar poroča, da se je nekega dneva prepiralo v Atenah na cesti več žena. Bile so tako raztogotene, da so se končno začele pretepati z marmornatimi »živilskimi nakaznicami«.

AMTICHE BEKANNTMACHUNGEN

Berufsschule Krainburg

Die Einschreibung in die Berufsschule des Kreises Krainburg in Krainburg, Gallenfeserstr., findet vom 30. 8. bis 3. 9. 1943 täglich von 8.00—12.00 Uhr und von 13.00—16.00 Uhr statt. Zu melden haben sich alle im Kreise Krainburg wohnenden oder tätigen männlichen und weiblichen Jugendlichen unter 18 Jahren. Von der Meldung befreit sind Schüler und Schülerinnen der Volks- und Hauptschulen, der Haushaltungs-, Wirtschafts- und Textilfachschulen.

Mitzubringen sind: letztes Schulzeugnis, Lehrvertrag, Ausweis und RM 3.80 Lehrmittelbeitrag. Bei verspäteter Einschreibung sind RM 6.80 Lehrmittelbeitrag zu zahlen.

Die Eltern, Betriebsführer und Lehrherren sind gesetzlich zur Meldung verpflichtet. Schulbeginn Montag, den 6. September 1943, morgens 8 Uhr.

Die Direktion.

Poklicna šola Krainburg

Vpisovanje v poklicno šolo Kreisa Krainburg v Krainburg, Gallenfeserstr., se vrši od 30. 8. do 3. 9. 1943. dnevno od 8.00—12.00 ure in od 13.00—16.00 ure. Javiti se morajo vsi v Kreisu Krainburg bivaajoči ali zaposleni moški in ženski mladoletniki, stari pod 18 let. Od prijave so oproščeni učenci in učenke ljudskih in meščanskih šol, gospodinskih, gospodarskih in tekstilnih strokovnih šol.

S seboj je prinesiti: zadnje šolsko spričevalo, učno pogodbo, izkaz in 3.80 RM kot prispevek za učila. Pri zakasnjem vpisu je treba plačati 6.80 RM kot prispevek za učila.

Starši, Betriebsführerji in učni mojstri so po zakonu dolžni izvršiti prijavo. Začetek šole v ponedeljek, 6. IX. 1943, zjutraj ob 8.00 uri.

Ravnateljstvo

Änderung der Warnzeichen bei Warnlichtanlagen auf Kriegsdauer

Auf Kriegsdauer wird aus Luftsicherheitsgründen vom 25. August 1943 an das weiße Licht (Betriebszeichen „Übergang frei“) außer Betrieb gesetzt. Es erscheint künftig nur noch das rote Licht (Warnzeichen), sobald sich ein Zug dem Übergang nähert. Beim Aufleuchten des roten Lichtes darf nach wie vor der Überweg nicht mehr betreten oder befahren werden.

Reichsbahndirektion Villach.

Die Kreishaushaltungsschule in Stein und die Wirtschaftsschule in Stein (Oberkrain) werden wegen der Umbauarbeiten erst am Montag den 4. Oktober um 8 Uhr eröffnet werden. Zu diesem Zeitpunkt haben die eingeschriebenen Schülerinnen beider Schulen in der Anstalt zu erscheinen. Bis zum Schulbeginn können ab 7. September noch an jedem Dienstag und Mittwoch Nachschreibungen vorgenommen werden. Zur Einschreibung sind das letzte Schulzeugnis, der Taufschein und 2.—RM Einschreibgebühr mitzubringen.

Kreishaltungsschule (okrožna gosp. šola) v Steinu in Wirtschaftsschule (gospodinska šola) v Steinu (na Gorenjskem) bosta radi prezidav otvorjeni šele 4. oktobra ob 8. uri. Ob tem času morajo priti vpisane učenke obeh šol v zavod. Do pričetka šole se lahko od 7. sept. vrše še naknadni vpisi vsak tork in sredo. K vpisu je prinesiti zadnje šolsko izpričevalo, krstni list in 2.—RM vpisnine.

Abgabe von Reis

In der 53. Zuteilungsperiode an die Versorgungsberechtigten.

Auf Grund der in der 51. Zuteilungsperiode durch Abtrennen der Abschnitte „Vorbestellung von Reis für die 53. Zuteilungsperiode“ gemachten Vorbestellung erfolgt nunmehr die Ausgabe von je 125 Gramm Reis an die Versorgungsberechtigten.

Die Versorgungsberechtigten haben den mit dem Firmenstempel versehenen Stammschnitt der Reichsfleischkarte der 51. Zuteilungsperiode bei jenen Kleinverteilern vorzuweisen, bei denen die Vorbestellung erfolgte. Die Reisausgabe darf nur auf den hierfür bestimmten Einzelabschnitt der Reichsfleischkarte 53. „125 Gramm-Reis-Sonderzuteilung“ vorgenommen werden.

Die Verteiler haben die Bezugsabschnitte über Reis bei der Abgabe abzutrennen und den Ernährungsämtern nach Ablauf der 53. Zuteilungsperiode zur Ausstellung von Empfangsbescheinigungen einzureichen.

Klagenfurt, den 24. August 1943. Landesernährungsamt Kärnten.

OFENSETZER

Vinzeng Oseli

KRAINBURG

Gegen Einkaufsscheine.

Sperrplatten: Buche, Fichte, Panelplatten - Eichfelder Sperrtüren.

Ohne Einkaufsschein.

Furniere 0.8 bis 3 mm inländische und ausländische Herkunft für außen und innen.

HANS TRANINGER

Klagenfurt, Völkermarkter Straße - Ruf 1595

MALI OGLASI

Službo dobi

Vajenca za mesarsko in prekajevsko obrt takoj sprejemem. Vsa oskrba v hiši. Josef Krishnar, Höflein. 905-1

Vajenca od 14 do 15 let za splošno krojaštvo sprejemem. Nastop takoj ali pozneje. Josef Paulič, Schneidermeister, Krainburg, Am Hang 102. 960-1

Brivskega vajenca takoj sprejemem. Anton Jakš, frizerski mojster na Bekseljnu, Krainburg. 959-1

Sprejem vajenca za kovaško obrt. Pogoji: zdrav in dobro vzgojen. Osebo predstaviti pri Owen Alois, kovaški mojster, Görttschach, pošta Zwischenwässern. 960-1

Brivski pomočnik ali pomočnica se sprejme takoj ali po dogovoru v Klagenfurt. Ponudbe na K. Bote, Klagenfurt pod 1511-1.

Učenca in pomočnika sprejme Anton Schorn, splošno krojaštvo, Krainburg, Am Weiher. 990-1

Mesarskega vajenca zdravega iz poštene hiše se takoj sprejme. Blas Jeglitsch, Fleischhauerei und Selcher, Neumarkt. 978-1

Prodám

Salonski gramofon s kaseto, dobro ohranjen na prodaj. Prodám tudi pisalni stroj „Remington“. Naslov pri K. B. Krainburg pod 964-8.

Več parov starih čevljev raznih števil prodám in eno fantovsko obleko za fanta 15 let ali zamenjam. Naslov pri K. Bote Krainburg 975-8.

Prodám Brockhausov lexikon 15 zvezkov, v platno vezan. Naslov pri K. Bote Krainburg pod 974-8.

Dva gramofona, dobro ohranjena prodám za RM 500. Wart pri Krainburg, št. 412. 953-8

Dobro ohranjen gepelj prodám za RM 500. Naslov pri K. Bote Krainburg. 955-8

Prodám nov otroški avto na nožni pogon za RM 100. Naslov pri K. B. Krainburg 973-6.

Vzglavja za bolnike — Gummihaus, Widner, Klgt., Bahnhofstraße 33. 4490-8

Roleze za čiščenje pred soncem, mreže iz lesa takoj dobavljive, zvitki za zatonitev iz papirja, navijalni zvitki, Klagenfurt, Alsterplatz 29. 1512-6

Vzglavja z vodo za bolnike Gummihaus Wiedner, Klagenfurt, Bahnhofstraße 33. 4490-8

Blagajne, varne pred ognjem in vlomom, omare za spise in knjige: Hans Wernig Klagenfurt Heindrichstraße 32. 8393-8

Oddam mlade hrte. Ing. Dirnbacher Svetie 55 Post Zwischenwässern. 983-8

Prodám električno lampo za nočno omario za 50 RM Naslov pri K. B. Krainburg pod 987-6

Kupim

Kupim benzin-petroleum-motor do 8 Ph — dobro ohranjen — ali nov in plačam dobro v gotovini. Naslov pri K. B. Krainburg pod 956-7.

Kupim nov ali dobro ohranjen pisalni stroj ali dam zanj kako drugo protivrednost. Kupim tudi Alfa-brzoparilnik od 100 — 120 litrov. Ponudbe poslajte pod „Nujno 7777“ na K. B. Klagenfurt

ESSIG

Fabrik C. Wenger, Klagenfurt

Kupim stare ali nove gramofonske plošče. Ponudbe na K. B. Krainburg pod „plošče“ 986-7

Smrekove starže, letošnje, semenske kupim. Vagonske količine, nakupovalci se iščejo. Ponudbe na K. B. Krainburg pod „Takojšnje plačilo“ 984-7

Kupim dobro ohranjen šteditilnik (Sparherd) Zivko Serafinoff Edlingen 132. 980-7

Menjam

2 letnega vola zamenjam za telico ali kravo (brejo). Schimenc Mirko, Kersch, tetter 16, Post Zirklach. 957-15

Za dobro ohranjeno srednjeveliko stružnico zamenjam rabljen rezkarni z delilno glavico ali stroj za rezanje navojev do 1/2 — event. prodám. Franz Kremser St. Veit Sawa. 979-15

Zamenjam dobro ohranjeno ročno slamozeznico, 12-colsko, za dozabro moško ali žensko kolo. Helena Schakel, Wart 255, Krainburg. 873-15

Zamenjam skoro novo moško kolo za dober daljnogled. Ponudbe pod K. Bote, Krainburg 944-15.

Popolnoma dober športni voziček zamenjam za kolo ali za obleko. Naslov pri K. Bote, Krainburg pod št. 972-15.

Dvosobno stanovanje v Krainburgu zamenjam za enako ali tudi enosobno s kuhinjo v Domstschaleh. Zamenjam tudi globok otroški voziček za kolo ali za kaj drugega. Naslov pri K. Bote, Krainburg. 961-15

Zamenjam srebrno moško žepno uro in vijolino za kakoršnekoli drugo blago! Ponudbe na K. B. Krainburg pod „ugodna zamenjava“ 985-15

Ženitve

Značajan fant srednje starosti, profesionalist, želi znanja z idealno gospodično

lepe preteklosti, in ki ima veselo in do gostilniške obrti in do brošćra. Cenjene ponudbe s sliko, ki se diskretno vrne, nasloviti na K. B. Krainburg pod „Vesela bodočnost“ 938-21.

Gospodična, blondinka 43 let, se želi poročiti s smcem ali vdovcem brez otrok, starih 43 do 50 let. Biti mora pošten in dober mož. Imam lastno stanovanje, sem uradnica in dobra gospodinja. Ločenci so izključeni. Cenjene ponudbe na K. B. Krainburg pod „Pridna gospodinja“ 911-21

Delavec z lastnim domom želi poročiti gospodično v starosti 30 — do 45 let, ki zna gospodinjiti. Le resne ponudbe na K. B. Krainburg pod „Srečna bodočnost“ 976-21

Dopisi

Spodnještajerc, neoženjen, rudniški delavec želi spoznati dekle staro 23-33 let potom dopisovanja v sporazumu tudi ženitev ni izključena. Ponudbe z točnim naslovom na K. B. Krainburg pod „L. T.“ 977-21

Izgubljeno

V petek dne 27. 8. sem v vlaku Aßling Klagenfurt pozabila črno, črtasto jopičo. Najditelja prosim, da jo proti nagradi vrne na bližnjo žel. postajo. Zelo mu bom hvaležna, ker je to moja edina jopiča. 989-22

V nedeljo 22. 8. sem izgubil na cesti od Radmannsdorf do Lees-Veldes listnico z manjšo vsoto denarja in kennkarto. Poš. najditelja prosim da najdene stvari vrne, denar pa obdrži. Anton Pogatschar Aßling, Adolf-Hitlerstr. 52. 982-22

Razno

Cenjenim gostom naznanjam, da sem 1. 9. 1943. preselil frizerski salon iz Hinterhausgasse na Valvasorplatz (Rant) ter se cenj. gostom dlje priporočam. Frizerski salon Franko. 988-23

ANTON JESCHE

Schuherzeugung

Neumarkt - Oberkrain

Vseh ljudi ne morete vprašati!

Mali oglas

to more. Takoj doseže vse, ki se zanimajo za Vaše ponudbe ali prošnje. Oglašajte v Karawanken Bote! Splača se!

Oglase sprejemata do ponedeljka in srede: NS.-Gauverlag Kärnten, Klagenfurt, Bismarckring 13 in NS.-Gauverlag Kärnten, Zweigverlag Krainburg, Veldesstr. 6

Zahvala

Vsem ki so spremili mojo ljubljeno

soprogo

k zadnjemu počitku, se pristočno zahvaljujem.

Posebno zahvalo pa izrekam tem potom sodrugom tovarne »Šešire«, pevskemu društvu za ganljive žalostinke in vsem, ki so nam v dneh žalosti stali ob strani, z nami sočustvovali in nam, ter pokojnici nudili v tem pretresljivem trenutku kakršnokoli pomoč. Tudi vsem darovalcem cvetja in vencev moja srčna hvala.

Altack, 28. avgusta 1943.

Miklaur Mathäus, soprog in otroci.

KAFFEE ERSATZ

Fabrik C. Wenger, Klagenfurt

Wir kaufen laufend

aus nachweislichem Privatbesitz gut erhaltene Uniformen jedweder Art. Mäntel, Wetterkrägen, Blusen, Hosen, Uniformkappen, Pelzmäntel, Pelzstücke, Pelzwesten, Leder- u. Filzstiefel, moderne Schußwaffen, Kontrolluhren samt Zubehör, Fahrräder, leichte Motorräder.

Südostdeutscher Wachdienst, Klagenfurt, Feldmarschall-Conrad-Platz Nr. 9 Ruf 10-30.

SENF

Fabrik C. Wenger, Klagenfurt

Kaufhaus

HERBST

Klagenfurt

Kinderbetten

Leset den

„Karawanken-Bote“!

Krainische Öl- und Firnisfabrik

Zabret & Co., G. m. b. H. — Freithof bei Krainburg, Ruf 264

Kauft alle Ölsaaten oder übernimmt diese in Lohnverarbeitung

Modernster Großbetrieb mit bester Ausrüstung